

Jó Pajtás

2019. III. 14.

73. évf., 9. szám

**NEMZETI
ÜNNEPNAP**

TUDOMÁNY
A π ünnepe

*Mit ünnepelünk
március idusán?*

MESÉLGETŐ
*Tavaszhozó
tündér*

*A magyar sereg visszafoglalja a budai várat a császáriaktól –
Than Mór festményének részlete*

1848. március 15-én robbant ki Magyarországon a forradalom, amely szabadságharcra terebélyesedett, és a magyar történelem egyik legfontosabb hivatkozási pontjává vált. Közhangszerűen ismétéljük minden évben, hogy e jeles események mennyire aktuális üzenettel bírnak számunkra is. Néhány éve magyarórán azt adtam feladatul, hogy mindenki írjon egy mondatot a szabadságról. A legtöbben az iskolát és a tanulást kiáltották ki szabadságuk legfőbb akadályának. A kerektek közé szorított, (túl)szabályozott élet ellen keltek ki. A szabadság azonban nem szabályok nélküli zűrzavar, inkább a választás, az önren-

delkezés lehetőségének felkínálása. És persze a szabadság sok minden más is, ahogyan egyikük megfogalmazta: A szabadság olyan, mint egy tölcser fagy, ha elfogy, mindenki szomorú. Sokszor már csak a hiánya, hűlt helye tűnik fel, az a légüres tér, amiben találjuk magunkat.

Iskolásként persze nem olyan nagy ívű szabadságvágy munkál bennünk, sokkal inkább a közvetlen környezetünket vagy önmagunkat állítjuk a középpontba. Ezért is érdekes az a világszerte

ZABHEGYEZŐ

Mit üzen a március?

terjedő elégedetlenségi hullám, amely során a diákok is hallatják hangjukat. A világ jövőjéért aggódó fiatalok ők, akik szerint a ma és a múlt politikusai, vezetői az ő jövőjüket rabolták/rabolják el felelőtlenül. A németországi, svájci, belga és francia fiatalok célja természetesen egészen más, mint az elnyomás alatt élő márciusi ifjak 12 pontja. A *diákok mozgalmát* megalapító svéd lány, **Greta Thunberg** azt szeretne volna elérni, hogy az állam hatékonyabban

lépjen fel a környezetszennyezés és következménye, a klímaváltozás ellen, mivel szerinte ez fenyegeti leginkább a világunkat. Nehéz nem egyetérteni Greta aggodalmával, és érdemes is figyelni ezekre a hangokra.

2019-ben Szerbiában, Vajdaságban is felmerülhet mindez: a 12 pont, a szabadságjogok, a kisebbségi jogok, a környezetszennyezés és megannyi más dolog. Itt a március, ideális időszak arra, hogy ezekről beszéljünk, beszélgessek. Aztán ki tudja, lehet, hogy éppen a Jó Pajtás olvasói közül kerül ki egy újabb **Petőfi** vagy Greta Thunberg.

Herédi Károly

Juhász Gyula

48 március 15

*Ó régi szép est... tündöklő siker,
Mikor jön egyszer hozzád fogható,
Dicsőséged az egekig ível,
A deszkáidon tetté vált a szó.*

*Igen, az Ige testté lett, derék
És lelkes nézők tapsoltak neked,
Színházi est, melyen - ó büszkeség! -
A gondolat szabadság született.*

*Aktoraid: Petőfi, Jókai,
Vasvári, Táncsics és a korai
Tavaszi mámor sok nagy ifja még,*

*Színésznőd Laborfalvy Róza volt,
Ki Jókainak szívére hajolt...
Ó régi szép est: jössz-e vissza még?*

NYUSZIVÁRÓ NYEREMÉNYJÁTÉKUNK

**„Itt a tavasz:
kikelet, s a húsvét is
közeleg”**

Távolinak tűnik a húsvét? Velünk gyorsan elérkezik, ugyanis meghirdettünk egy remélhetőleg érdekes játékot, mely öt hétig tart, s minek a végén a legszerencsésebbek értékes nyereményben részesülnek. Tíz ajándék várja játékos kedvű olvasóinkat:

- 2 Huawei-tablet**
- 2 értékes számítógépes tasztatúra**
- 2 számítógépes rajzceruza**
- 2 értékes könyv**
- 2 Jó Pajtás-előfizetés.**

Minden egyes szelvényvel egy kérdést is felteszünk, amire helyes választ várunk. Já-

tékunk már tart, e heti számunkban tesszük közzé a második szelvényt, a következő márciusi számokban és április első hetében is találni fogtok egy-egy szelvényt egy-egy kérdéssel. Vágjátok ki, őrizzétek egy borítékban ezeket a szelvényeket! A kérdésekre pedig válaszoljatok, nem lesznek nehezek, ígérjük.

Öt szelvényt kell összegyűjtenetek, melyeket **március 7-én, 14-én, 21-én, 28-án és április 4-én** jelentetünk meg. Összegyűjtve, egy borítékban kell elküldeni címünkre, nem pedig egyenként. **Címünket** jól ismeritek: **Jó Pajtás – nyereményjáték, 21 000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1.**

Az összegyűjtött, kitöltött szelvényeket az utolsó szelvény megjelenésével azonnal postázzátok, mert legkésőbb **április 12-éig** meg kell érkezniük szerkesztőségünkbe. A sorsolás eredményét az április 18-án megjelenő kiadásunkban tesszük közzé.

Sok szerencsét a játékhoz! Múlt heti számunkból a fotó sajnálatosan kimaradt, most pótoljuk a mulasztást: ím a Huawei-tablet!

2. szelvény

Hogy hívjuk a húsvétot megelőző vasárnapot?

MASKARÁDÉ ÓBECSÉN

Telet űztek, tavaszt várnak

Amint Donkó Sándor Bohóc című versében a főhős, úgy a farsangi bulin is sokan bohócnak öltöztek. Igaz, tortát nem lehetett nyerni, de fánk volt bőven: összesen kétszáz!

Kalóznak öltöztek a szervezők

A téli, tél végi vidám mulatozások időszakára a vízkereztől hamvazószerdáig tartó farsang. Ilyenkor vége-hossza nincs a mulatozásoknak.

Zöld hajú lány? Igen!

Valamikor a farsangi bálokon találtak egymásra a fiatalok.

Ezt játszották el március 3-án az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben Cseszák Balázs és Cseszák Korcsik Anikó irányításával.

Jól sikerült a bohóc maskarája

Részt vettek a Samu Mihály, a Petőfi Sándor, a Sever Đurkić és a Zdravko Gložanski iskola tanulói, valamint az ovisok.

Míg a buli kezdetére vártunk, a fő szervező elmondta, hogy ilyenkor, télen mindig megszervezik a gyerekek szórakoztatására a Maskarádét farsangi játékokkal, táncsal. A **Fokos zenekar** muzsikált, a jelmezbe öltözött gyerekek meg ropták a táncot a szervezők irányításával.

Nagy volt a nyüzgés a kultúrkör nagytermében, a jelmezbe öltözött gyerekek voltak vagy százan, de lehet, hogy ennél is többen. Hogy ki milyen jelmezbe öltözött? Tetszett a bohóc, az unikornis ruhájú lány, a nyuszi, a hercegnő, a boszorkány, a katona, a krokodil, a sok-sok lepke, a méhecske... Még a szervezők is beöltöztek kalóznak. Meg természetesen a menyasszony és

Donkó Sándor

Bohóc

*Ez a krumpli nem az orrom,
bár most az orromon hordom,
farsang van, jó tréfa az,
ha a zsúri rám szavaz.*

*Bohóc vagyok én a bálon,
a táncot is megpróbálom.
ha nagy cipőm fenn akad,
a publikum rám kacag.*

*A földj egy dobos torta,
bohócnak való az volna.
Hogyha talán megnyerem,
Lisztes számmal lenyelem.*

a vőlegény, az őket összeadó anyakönyvvezető. Tragacson tolták be a vőlegényt...

Az „anyakönyvvezető” bejelentette a két fiatal egybekelését. Az volt a mulatságos, hogy a vőlegényt egy alacsony, fiúnak öltözött lány, a menyasszonyt pedig egy magas lány alakította. A tréfás polgári esküvő után tovább folyt a tánc. Nemcsak a kultúrkörben láthattuk a jelmezbe öltözött fiatalokat, hanem az utcán is nagy zajjal fölvonult a „násznap”, a menyasszony a szalmabábuval az élen. Visszatérve az udvarba, következett a buli fénypontja: a telet jelképező szalmabábu elégetése, jelezve, hogy az össze-reglettek véget kívánnak vetni a télnek. Tavaly még megdobálták a bábút hógolyóval, idén erre nem lehetett sor keríteni, mert a hónap már hűlt helye volt.

Reméljük, a nagy hangzavar elriasztotta a telet, s nem jön vissza!

Koncz Erzsébet

Jó helyen, a menyasszonynál van a bábu

Nyammm, fánk a buli után

Zentáról a világ élvonalába

Györe László nevét az elmúlt hetekben azok is megismerhették, akik kevésbé követik a sportot, a mindössze 23 éves zentai teniszező ugyanis nagy sikereket ért el Brazília két legnagyobb városában. Őt láthatjátok mai hátsó borítónkon a riói diadalmenet végén, ezen az oldalunkon pedig válogatást adunk kis-, vagy legalábbis fiatalabb kori képei közül, melyek az interneten találhatóak.

Laci 2004-ben

Györe előbb magasba emelhetette a tornagyőztesnek járó serleget Rio de Janeiróban, majd az elődöntőig jutott Sao Paulóban. Eredményeiről részletesen beszámoltak a szerbiai újságok, több belgrádi lap a címlapon közölte győzelmeit. Bravúros diadalokat aratott ez alatt a két hét alatt, felülmúlta például a világranglistán nyolcadik osztrák Dominik Thiemet, aki tavaly döntőt játszott Párizsban a Roland Garros-on a salakkirálynak nevezett Rafael Nadallal. Györe sorozatban nyolc találkozózt megnyert, és csak a kilencediket veszítette el a Sao Pauló-i elődöntőben egy argentin teniszezőtől. Rióban 500-as rangú versenyen győzött, ami a legrangosabbak közé

A tehetség gyorsan megmutatkozott

Elődöntő San Benedettóban

tartozik. Szerbiából eddig csak Novak Đoković tudott ilyen előkelő tornán diadalmaskodni.

Laci emlékeztető beszédet mondott a riói győzelme után. Elmesélte, hogy nehéz időszakon van túl, hiszen édesapja három hónapja halt meg, édesanyját pedig hét éve veszítette el betegség következtében. Úgy tűnik, sikerült erőt merítenie és felülkerekednie a nehézségeken, hiszen Brazíliában élete legjobb teljesítményét nyújtotta. A kiváló eredményeknek köszönhetően a világranglistán feljött a 90. helyről a 32.-re, és a jövőben már a világ legrangosabb versenyein láthatjuk. Csak idő kérdése, hogy mikor játszik majd a legnagyobb sztárok: Novak Đoković, Rafael Nadal vagy Roger Federer ellen.

Györe Zentán tanult meg teniszezni fiatal korában, mégpedig édesapjának köszönhetően, aki hobbiból járt le a pályára. Megtanulta az alapokat, majd hazai versenyeken próbálgatta erejét. A sikerek nem jöttek egyik napról a másikra,

de kitartásának köszönhetően előbb szerbiai, majd nemzetközi tornákon is az első helyen végzett. Nagy sikernek számított, amikor 2012-ben megnyerte Floridában az Orange Bowlt, ami a világ legrangosabb ifjúsági versenye. Akkor figyelték fel igazából a tehetségére.

Györe, László – hívogathatnánk viccesen Lacit, miután a nemzetközi versenyeken a szerb helyesírás szerint nevét Laslo Djereként jegyzik

A tenisz a drága sportok közé tartozik, hiszen edzőt kell fizetni, a sok utazás költséggel jár, és a felszerelés sem olcsó. Laci fiatal korában sokszor mostoha körülmények között edzett, télen például egy fűtetlen zentai bütorgyárban ütögette a labdát, amióta viszont sikereket ér el, egyre jobb körülmények között edzhet.

A teniszbajnokok sok pénzt keresnek. Laci például 369 000 dollárt kapott csak azért, hogy megnyerte a Rio de Janeirói versenyt, a pályafutása során pedig már több mint 1 millió dollárt keresett, és még mindig csak 23 éves!

Györe a braziliai versenyeket követően az Egyesült Államokba utazott, ahol az Indian Wells-i tornán szerepelt. Ezután vagy Miami-ba repül, vagy hazautazik Zentára, mert, mint mondta, a sok utazás és a versenyek után az a vágya, hogy néhány napot itthon töltsön.

Hét évvel ezelőtt megnyerte az Orange Bowlt, ami a világ legrangosabb ifjúsági versenyének számít

A legjobb helyesírók versengése a Tisza mentén

A hétvégén tartották meg a zentai Emlékiskolában a Simonyi Zsigmond helyesírási verseny Tisza menti körzeti vetélkedőjét, amelyen több mint 50 felsős általános iskolás diák mérte össze felkészültségét és tudását. A tanulók Zenta, Ada, Magyarkanizsa és Topolya községből érkeztek a megmérettetésre – értesítették szerkesztőségünket a szervezők. A tollbamondásból és a feladatlapok kitöltéséből álló rész összesített pontszámai alapján a tizenkét legeredményesebb versenyző utazhat majd március végén Újvidékre, hogy részt vegyen a helyesírási verseny tartományi döntőjén: **Harmath Csongor** (Jovan Jovanović Zmaj Á.I., Magyarkanizsa, felkészítő: **Rice Gizella**), **Budai Péter** (Emlékiskola, Zenta, felkészítő: **Kormányos K. Gyöngyi**), **Árok Anna** (J. J. Zmaj, Magyarkanizsa, felkészítő: **Simonyi Gyöngyi**), **Tóth Dalma** (Cseh Károly Á.I., Ada, felkészítő: **Máriás Valéria**), **Virág Borbála** (Cseh Károly, Ada, felkészítő: **Könyves Csilla**), **Burány Imola** (Emlékisko-

la, Zenta, felkészítő: **Kormányos K. Gyöngyi**), **Hajduk Svetlana** (Október 18. Á.I., Zentagunaras, felkészítő: **Üveges Gizella**), **Apró Bogács Zsóka** (J. J. Zmaj, Magyarkanizsa, felkészítő: **Simonyi Gyöngyi**), **Uller Botond** (Cseh Károly, Ada, felkészítő: **Máriás Valéria**), **Gordos Áron** (Cseh Károly, Ada, felkészítő: **Máriás Valéria**), **Cserevics Szintia** (Október 18., Zentagunaras, felkészítő: **Üveges Gizella**), **Katona Noémi** (Emlékiskola, Zenta, felkészítő: **Kormányos K. Gyöngyi**).

A XXII. Simonyi Zsigmond helyesírási verseny Kárpát-medencei döntőjét május 25-én rendezik meg Budapesten a Magyar Nyelvtudományi Társaság szervezésében az ELTE Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézetének, valamint a Szakmódszertani Központnak, továbbá a magyarországi és a külhoni pedagógiai szolgáltatóknak és a regionális versenyszervezőknek a szakmai támogatásával az 5–8. évfolyamos magyarországi és határon túli diákok számára.

Vastaps a Mosolycsalóknak

Február végén Kontakt címmel új előadást mutatott be a topolyai Mosolycsalók színjátszó társulat. A bemutatóra fiatalok és idősek egyaránt kíváncsiak voltak. A kis színjátszók gyermeki könnyedséggel, ám szinte profi módon mozogtak a színpadon. Teljesítményüket a közönség vastappsal jutalmazta.

A csoport megálmodói és foglalkoztatói **Kokrehel József** és **Crnkovity Edit**, aki vázolta a társulat eddigi történetét:

– A Mosolycsalók csoport 2012 szeptemberében alakult. Hat-hét taggal kezdte meg a működését. Ez a szám évről évre növekedett, ma 15 és 23 között mozog a gyermekek száma. Nagyon jó látni, hogy a régi tagok visszatérnek legalább egy-egy előadás erejéig. Minden évben készítünk egy előadást, rendezőnek és foglalkoztatónak igyekszünk mindig mászt hívni, hiszen ez változatosságot jelent a gyermekek számára is, és mindenkitől tanulhatnak valami újat. A legújabb darabot **Nešić Máté** rendezte, korábban **Lódi Andrea**, **Crnkovity Gabriella**, **Körmöci Petronella**, **Molnár Gábor Ildikó**, **Beck Izabella** is foglalkozott a gyerekekkel. A darabot március 20-án is előadjuk a községi szemlén – mondta Crnkovity Edit, és hozzáfűzte, szívesen fogadnak meghívást mindenhol, ahol szívesen látják a Mosolycsalókat.

Turi Orsi
Fotó: Fekete Dóra

De szép ez a világ! – Szavalóverseny Óbecsén

Immár 12. alkalommal tartották meg az óbecsei Népkönyvtár dísztermében a Népem költője, De szép ez a világ! elnevezésű községi szavalóversenyt. **Csordás Ernő** és **Đaković Mariana** könyvtárosok köszöntötték magyar és szerb nyelven a versenyzőket.

A kétnyelvű, három kategóriás versenyre összesen 67 versenyző jelentkezett: alsósok, felsősök és középiskolások. Mindannyian jól értelmezték a kiválasztott, nekik illő verseket. Sokan kortárs magyar költők versét mondták.

Az alsós...

... és a felsős díjazottak

A bíráló bizottság (**Varnyú Ilona** nyugdíjas magyartanár, **Stefanov Marija** könyvtáros, **Šijačić Elizabeta** könyvtáros, **Kulcsár Sarolta** tanítónő és **Tucakov Aneta** színművész) döntése szerint a március 16-án és 17-én Bácscon megtartandó körzeti szavalóversenyre az alsósok közül továbbjutott a negyedik **Erak Nikolaj** (Zdravko Gložanski iskola), a szintén negyedik **Varnyú Leona** (Petőfi Sándor Általános Iskola) és a harmadik **Jovanović Selena** (Zdravko Gložanski iskola), felsősök közül pedig az ötödik **Horváth Kinga** (Samu Mihály iskola), a hatodik **Koncz Antónió** (Petőfi Sándor iskola) és a hatodik **Ivana Onjin** (Sever Đurkić iskola).

K.E.

Pécsre kirándultak a vajdasági és erdélyi cserkészek

Bálint napján a késő esti órákban elindult egy autóbusz Erdélyből Vajdaság felé, hogy 2019. február 15-én, pénteken a reggeli órákban megérkezzen Temerinbe. Cserkészek érkeztek, akik megpihentek és megreggeliztek nálunk. Az utat azonban már együtt folytattuk Pécs felé. Csatlakoztak hozzánk a csantavéri, a királyhalmi és a kispiaci cserkészek is. Késő délután érkezünk meg Pécsre a Ciszterci Nagy Lajos Gimnázium és Kollégiumhoz. Elfoglaltuk szobáinkat, majd vacsoráztunk. Esti programot tartottunk, aminek az ismerkedés volt a célja. A takarodóig társasjátékoztunk és barátkoztunk.

Másnap csoportképzéssel kezdtük a napot a főtéren. Megtekintettük az óvárost, hallottunk sok-sok történelmi érdekességet a városról és az épületekről. Később felkerestük a Zsolnay-negyedet, méghozzá két csoportban, külön a lányok és a fiúk. Ízelítőt kaptunk a különféle édességek készítéséből. A cukorka manufaktúrában feltöltöttük készle-

teinket selyemcukorkákkal, majd megtekintettük a Rózsaszín kiállítást. A fizikai és technikai játékokat, kísérleteket sem hagytuk ki. Ebédre visszamentünk a kollégiumba, s aztán kaptunk egy kis szabad időt. A délutáni programokat is két csoportban vittük végig. A csapatépítő játéknál papírlapocskákra írt feladatokat oldottunk meg. A másik csoport kommunikációval foglalkozott, ahol tanácsokat kaptunk, hogyan kommunikáljunk. A napot tánczással zártuk. Vasárnap ismét újabb 6 csoportok alakítottunk ki, és a reggelinket is csoportban fogyasztottuk el. Reggeli után egy 15 kérdésből álló feladatsort kellett megfejtenünk, de úgy, hogy a válaszokat a város különböző helyszínein találtuk meg. A városi akadályverseny után elhagytuk a szállásunkat, és elindultunk hazafelé. Az autóbuszon volt idő a feladataink kiértékelésére. Késő délután megérkeztünk Temerinbe, ahol az erdélyi cserkészek megebédeltek, majd folytatták hosszú útjukat az otthonukig.

Marković Leóna óv., Temerin

Kísérleteztünk

Környezetórán kísérleteztünk. A feladat az volt, hogy megfigyeljük, hogyan viselkedik a víz a cukorral, sóval, homokkal és az olajjal. Összesen négy csoportban dolgoztunk. Mindegyik csoport kapott egy-egy cetlit, az olvasni tudó diák felolvasta a többieknek az elvégzendő feladatot. Megfigyeltük, hogy a cukor és a só elolvadt a vízben, a homok leült a víz aljára, az olaj pedig a felszínén maradt, mint a gyöngyszem.

Nagyon tetszett a feladat, mert összedolgoztunk, és nem volt veszekedés azon, ki mit csinál.

Babcsányi Léna, 1. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Mivel mindenkinek tetszett a kísérletelés, a következő órán is folytattuk. Ezúttal a forró víz fölé tettük a kezünket, és a gőztől vizes lett a tenyerünk. Megtapasztaltuk, hogy amikor a vizet melegítjük, vízpára keletkezik. A második kísérlet az volt, hogy egy átforrósodott edénybe, ami üresen állt a tűzhelyen, beletettünk egy jégkockát. Azt mondta a Tancsint, hogy mire befejezzük az órát, el fog olvadni a jégkocka. Ám nem úgy lett, hanem a jégkocka egy perc alatt elolvadt. A jégkockából víz lett. Nekem ez azért volt érdekes, mert ilyen kísérletet még sohasem csináltam, és izgalmas volt látni és érezni ezeket a dolgokat. Nagyon élveztem ezt a környezetórát.

Nagy Kanász Kata, 1. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Mi fán terem a kortárs képzőművészet?

Március 2-án a Mi fán terem? rendezvény témája a kortárs képzőművészet volt. Szent Lilla képzőművész, a foglalkozás vezetője elmondta:

– Mivel a kortárs képzőművészet igen összetett, megpróbáltam a gyerekeknek útmutatót adni, hogy könnyebben eligazodjanak. Bemutattam a leghíresebb kortárs műveket, az olyan fogalmakat pedig, mint a performansz, az installáció vagy a konceptualizmus, elmagyaráztam. Mindehhez a kapcsolódó művészeket is párosítottam. Játékos feladatok által szerettem volna megértetni velük, hogy miről is szólnak ezek a dolgok. Először egy konceptuális művet alkottunk a gyerekekkel, amely Yayoi Kusama művésznő nevéhez kapcsolódik, aki betegségéből kifolyólag pöttyöket hallucinált. Készítettünk egy nagy, pöttyös felületet, amelybe lyukat vágtunk, így a gyerekek belebújhattak, mint egy óriás kébbe. Szó esett a műkereskedelemtől – itt Damien Hirst neve merült fel –, valamint a land art művészetéről is. Hoztam a gyerekeknek kavicsokat, leveleket, faágakat, amelyekből rengeteg szép alkotás született (babák, hajók, díszítő motívumok...). Meséltem a mi kortárs művészekről, pl. Marina Abramovićről is. A foglalkozás pöttyös papírtökök elkészítésével zárult. Ez volt a második foglalkozás, amit Komáromi Dóra segítségével tartottunk meg.

Turi Orsi

Az osztálytársaim

Egy olyan osztályba járok, ahol velem együtt csak négyen vagyunk. Közülünk csak egy lány. Anettának hívják. A három fiú: Oszkár, Attila és én, Roland.

A legidősebb Oszkár. Nem mondom, hogy furcsa, de néha szokatlanul viselkedik. Olyan beszélései vannak, hogy még a tanárok is jót nevetnek, amikor meghallják. Szeret rajzolni, ami jól is megy neki. Szabadidejében olyan tanokat, gépeket, 3D képeket rajzol, hogy az valami csoda! Szorgalmas, szavatartó gyerek, aki ha azt mondja, hogy megcsinálja, akkor az meg is lesz. Persze, ha el nem felejt. Az apjára ütött, mert nagyon szeret kísérletezni, annyira, hogy lehetetlen. Legjobban az elektronika vonzza, általában az árammal babrál.

A következő osztálytársam Attila barátom. Vele annyi kalandom volt már, hogy az csoda! De lesz is! Mindig kitalálunk valami butaságot, amiről előre tudjuk, hogy nem fog sikerülni, mégis belevágunk és csináljuk! Attila a legfurfangosabb. Nem szereti az iskolát. A könyveket se. Együtt járunk néptáncra, ő ezenkívül focizik is. Sokszor játszunk számítógépes játékokat is. Néha összeveszünk, de a haragunk nem tart sokáig. Kibékülésünk után mintha mi sem történt volna!

Az egyetlen lány Anetta. Kezdetben nem nagyon illeszkedett be kö-zénk, de most már nincs vele gond. Úgy viszonyulunk hozzá, mintha fiú volna. Néha szeret okoskodni, akkor kiakadunk. Együtt karatézunk. Anetta azután csatlakozott, miután látta, hogy milyen jó. Az anyja varrónő, de ő úgy gondolja, hogy a varrásnak nincs jövője. Osztálytársnőm nemigen érti a viccet, ennek ellenére nevet rajta, valószínűleg ezzel leplezi zavarát.

Ez az én osztályom. Összetartó, jó kis társaság vagyunk.

Csevári Roland, 7. osztály, Ivo Andric iskola, Budiszava

Pálinka

*A pálinka egy szent nedű,
Aki ezt iszogatja
Az jó természetű.
Pálinka... mit is mondhatnék...
Szilva, kajsz, körte,
Sorolhatnék még százat,
De sorolja fel a búbánat!
Székelyföld, Vajdaság...
Persze, kell hozzá egy jó társaság!
Én még kiskorú vagyok, nem ihatom,
De gondolom, hogy felnőtt korban
Ez lesz a kedvenc italom.
Szép pohárból megkóstolom
Megízlelem, megszagolom.
Báris ezt mondják a nagyok,
Bízom bennük, hisz ők az okosok.*

Fábrik Dávid, 8. osztály,

Id. Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva

A parkban

Hűvös szél simogatta arcomat. Fejemre húztam csuklyámat és még gyorsabban tekertem a bringám. A barátaim már vártak rám. Madarak repültek fenn a magasban, talán ők is siettek valahova?

A park bejáratánál vettem egy csomag sült gesztenyét. A haverjaim szólítottak:

– Gyere már, Tibi!

Egy fához biztosítottam a kerékpárom, és elindultam feléjük. Lábam alatt susogó szőnyeg hevert, a fiúk kuncogva fogadtak. Milyen csodálatos így ősszel a természet, gondoltam. Megfeledezve mindenről, átadtam magam a piros, sárga és rozsdaszínű levelek hatalmának. Sokáig hempergettünk a puha kárpiton, hangosan hahotázva egymást beborítottuk a levetkőzött fák ruháival. Arra gondoltam, bárcsak ez az érzés örökké tartana. Az ős varázsa mindannyiunkat elkábított. Késő estig játszottunk, és boldogok voltunk. Imádtam a levelek illatát, ahogy suttogtak és csak

hullottak, mint a színes eső. Nem tudtunk megállni, hogy ne gyűjtsünk belőle a hátizsákunkba, de gesztenyét, makkor is csempészünk zsebeinkbe. Ó, milyen nagyszerű és gazdag ez az évszak! A hancúrozástól mi is jól bemelegedtünk, piros volt arcunk. Csak táncoltunk, ugrándoztunk, és önfeledten élveztünk minden percet.

Alig várom, hogy megismételjük ezt a kalandot. Még mielőtt a tél elrabolná tőlünk ezt a kincset, és fehér takarót tenne a tarka szőnyegünkre.

Mészáros Tibor, 6. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Nagyon megijedtem

Meleg nyári éjszaka volt, és barátnőmmel, Laurával Topolyán voltunk nyári táborban. Az aznapi programban estére bátorságpróbát hirdettek. Már mindenki be volt zsongva, és mi is nagyon vártuk.

A táborhely kapujában kellett sorba állni. Mi ketten együtt mentünk, és eleinte én nem is féltem annyira, de aztán rám is átragadt Laura félelme. Az sem sokat segített a helyzeten, hogy telihold volt, és míg a sorban álltunk, hallani lehetett, hogy valaki az erdő végén sikít. Mikor mi is sorra jutottunk, Ági, a konyhásnő kikísért minket, és azt mondta, hogy menjünk végig a macskaköves úton, ott vár majd minket Ákos, a táborvezető, és elmagyarázza, hogyan tovább. Elindultunk az úton, és hogy csökkentünk a félelmünket, énekelni kezdtünk. Amikor már mentünk egy darabig, hallottuk ugyan Ákos hangját, viszont cseppet sem nyugtatott meg minket, ahogy a hideg kezével odahúzott bennünket egy kötelhez.

– Ezt a kötelet nem szabad elengedni, mert ha elengeditek, örökre elvesztek az erdőben – mondta Ákos, majd visszament a helyére.

Az erdőben hallani lehetett az állatok hangját, a víz csobogását és minden egyes ijesztgető szuszogását. Sokszor félelmemben kiabálni kezdtem valami olyasmit, hogy:

– Látlak! Látlak téged, kérlek, ne ijessz meg!

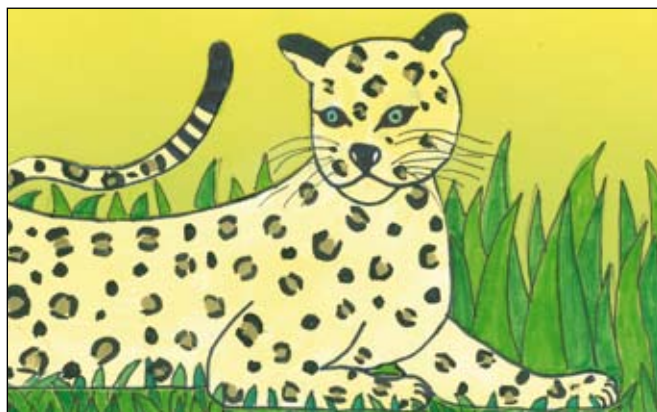
A hátunkon érezni lehetett a szörnyek és szellemek tekintetét. Volt ott gyilkos bohóc, baltás gyilkos, szellemarcú, vízi boszorkány, de az egyik legijesztőbb mégis a hollófejű Pinokkió volt. Akkor már olyan sötét volt, hogy nem is láttuk a kötelet, de akkor az „izének” öltözött ijesztgető előtűntek termelt. Kérdeztünk tőle mindenfélét, de ő, mint a süketnéma, csak állt, és az erdő felé mutatott. Arra folytatódott a kötel.

Egyszer csak, miután elhagytuk Pinokkiót, egy hatalmas „vége” kiáltást hallottunk, de nem törődünk vele. Aztán találkoztunk Tamással, az egyik szakkör vezetőjével, valami olyasmit suttogott, hogy menjünk közelebb. Mi közelebb mentünk hozzá, ő pedig mondani kezdte:

– A bátorságpróbának – suttogetta – vége! – Ezután zseblámpával a képünkbe világított, mögötte egy csomó varjú szállt fel. Annyira megijedtem, hogy hasba rúgtam. Ezek után megindultunk ki az erdőből, ahol Miki, a konyhatündér próbált minket óslakosnak öltözve megijeszteni, nem sok sikerrel.

A társaink megtapsoltak minket, és a tábor tűznél meséltünk egymásnak a történetekről. Bár már lefekvéskor nem féltem, magam előtt mégis láttam a szörnyeket, ezért nehezen jött a szememre álom.

Bába Lujza, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Lapuló „nagy cica” a fűben

Köteles Éva, 6. osztály, EmArt Műhely, Szabadka

Csacsi rímek

*Szép az állatkertben a zebra,
De vigyázz, nehogy átmenj rajta!*

*Milyen szép, sárga a körte,
de vigyázz, nehogy beleharapj,
mert égnek áll a hajad tőle.*

*Ha a hold szunnyad, szellő se rebben,
Virágok nyílnak elfeledetten,
Tüzes, tüskés rózsák,
Ölelik a Föld takaróját.*

*Délben annyit ettem,
hogy este majdnem belegebédtem.*

*Megyek az utcán, előttem egy meggyfa állt,
macska a meggyfán, megrémülve áll.*

**Özvegy Tamara, Kicsi Tamás és Püspök Viktor,
6. osztály, I. G. Kovačić iskola, Szabadka**

Magyarázom a bizonyítványom

Kiskoromban születésnapomra kaptam egy világító anygalkát. A szüleim azt mondták, hogy nagyon vigyázzak rá, mert nagyon szép. Egyszer véletlenül leejtettem, és letört a szárnya, akkor elrejtettem az ágy alá. Ott nem sokáig volt, mert anya megtalálta, amikor takarított.

– Ezzel meg mi történt? – kérdezte.

– Hát én nem tudom, nem is az enyém – mondta a nővérem.

Akkor persze rám került a sor.

– Hát biztos felszállt és bekúszott az ágy alá, ahol elaludt – mondtam.

– Ez butaság, ez csak egy játék, ez nem igaz! Mondjad csak az igazat! – korholt anya.

– Na jó, tényleg nem igaz, szerintem ezt Kínában gyártották, és ugye mindenki tudja, hogy ott minőségtelen játékokat gyártanak, amivel, ha egyszer játszik valaki, már tönkre is megy – mondtam okoskodva.

– Ebben lehet valami igazság – pártolt a nővérem.

Erre anya nem szólt semmit, csak elment, és már úgy jött vissza, hogy pillanatragasztó volt a kezében. Már ragasztotta is az anygalka szárnyát.

– Legközelebb jobban vigyázzál a játékaidra, ha meg ilyen történik, mindjárt szóljál – mondta.

– Rendben, legközelebb szólok azonnal – feleltem.

Befejeztük a takarítást, akkor súgtam a nővéremnek, hogy ezt megúsztam.

Páncsity Dianna, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A mi házunk – Bata Flóra, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Tutajossal együtt nyaraltunk

Ez a nyár felejthetetlen volt. Az utolsó napokban, Ladó Gyula Lajosnak, vagyis Tutajosnak felelnie kellett számtanból. A szülei azt mondták, hogy csak akkor engedik el István bácsiékhoz, ha meglesz a négyes.

A bizonyítványosztás napja volt. Kengyel kiosztotta a bizonyítványt. Félve nyitottuk ki, s megláttuk, hogy a számtan jeles. Nagyon megörültünk, alig vártuk. Sajnos, én csak később tudtam menni István bácsiékhoz, mert egy kéthetes táborban voltam. Tutajos az alatt a két hét alatt írt nekem egy levelet, amelyben elmesélte, mi történt vele. Eljött az a nap, amikor indult a vonat. Megbeszéltük Tutajossal, hogy a hídnál találkozunk. Oda is értem, ők már ott vártak. Gyulára alig ismertem rá, mert kék-zöld volt az arca, és megkomolyodott. Matulának bemutatott. Elmentünk Nancsi néniékhez, jól belaktunk, olyan finomat főzött. A konyhóba is elvittek Tutajos és az öreg. Láttam egy cuki kutyát, mondták, hogy őt Csikasznak hívják. Megbarátkoztunk. Horgásztunk, fogtam is egy szép halat. Tutajos tanított meg levenni a horogról, mert ő már profi volt ebben. Vadászni is megtanultam. Este volt egy vihar, jégeső. Jól eláztunk. Nancsi néniékhez jött a doktor. Megvizsgált minket. Gyulának tüdőgyulladásra volt, én pedig megfáztam. Matula elmondta Nancsi néninek, hogy mit kell főzni, hogy minél előbb meggyógyuljunk. Sok teát ittunk. Mikor én már felépültem, István bácsi kivitt dolgozni a mezőre. Megláttam egy gyönyörű lányt, Szanyadi Katalint, illetve Katicát. Vízet hordott, nagyon szorgos volt. Két hét maradt a nyárból, és Tutajossal elhatároztuk, hogy elmegyünk a Tüskevárba kincset keresni. Kincset nem találtunk, de én beleestem egy lyukba, ami egy régi börtön volt.

Tutajos visszaszaladt Matulához segítségért. Kihúztuk egy kötéllal. Már eljött a búcsúzás napja, nehéz volt. Mondtuk István bácsiéknek, hogy jövőnk télen is, ha lehet.

A vonatunk elindult. Hazaértünk. Szüleink elcsodálkoztak, mekkorát nőttünk. Új ruhákat is vettünk. Az iskolában Kengyelné várt, aki szintén elcsodálkozott. El kellett mesélni, hogy mi történt a nyáron, de mi azt mondtuk, hogy olyan szép volt, hogy lehetetlen elmesélni.

**Dóci Emma, 7. osztály,
Cseh Károly iskola, Ada**

Tavaszi

*Mikor a fák virágba borulnak,
a hóvirágok elhervadnak.
Az állatok lassan felébrednek,
hogy vígan éljék életüket.*

*A madarak visszajönnek,
s fészükre rátelepednek.
Sokat énekelnek,
vidáman röpködnek.*

*Korábban kel a Nap,
Jelzi, hogy jön a tavasz.*

**Szirák Lejla, 8. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

A húgom

A húgomat Urfi Emiliának hívják.

Hét és fél éves. A haja színe szőke, a szeme pedig barna. A testalkata sovány, alacsony. Segítőkész, bátor, kedves, jószívú és okos. Szívesen gyakorolja a betűket, mert most első osztályos.

Anyukámnak is szívesen segít takarítani. Én nagyon szeretem a húgomat, mert kedves és a kedvemben jár.

**Urfi Tímea, 4. osztály,
Duro Salaj iskola, Szabadka**

A nemzetközi π -nap a matematika egyik leg-híresebb számának, a π (pi) számnak az ünnepe. A π -napot 1988 óta március 14-én ünnepelek, mivel az aznapi dátum (03.14.) számjegyei két tizedesjegyre megegyeznek a matematikai π értékével (3,14...).

Érdekes egybeesés, hogy ez a nap egyúttal az egyik legnagyobb fizikus, Einstein születésnapja is. A π -nap ötletadója egy San Franciscó-i fizikus professzor, **Larry Shaw** volt, akit azután el is neveztek a π hercegének.

Amióta megvalósították az ötletét, munkahelyén, az Exploratorium nevű természettudományi múzeumban ilyenkor körbejárnak az ott dolgozók az épület csarnokában, és az ünnepi alkalomra készített gyümölcsös pitéket esznek. A pite angol neve, a pie is visszavezethető a pi számra, amelynek görög formája ilyenkor a legkülönfélébb módokon kerül fel a sütik tetejére.

Micsoda a π ?

A π irracionális szám, vagyis olyan, valós szám, amely nem írható fel két egész szám hányadosaként. Az ilyen számok mindig végtelen, nem szakaszos tizedes törtek. A π szám 3,1415926535...-tel kezdődik és a végtelenségig tart, ezért is ad módot arra, hogy folyamatosan kísérletezzenek a pontos kiszámolásával.

Pi-napra Pi-pite

A π segítségével a kör kerületét és területét számíthatjuk ki. A π a kör kerületének és átmérőjének hányadosa (K/d). Ez azt jelenti, hogy az egységnyi átmérőjű kör kerülete pontosan π . Ugyanígy az egységnyi sugarú kör területe is pontosan π . A nevét egyébként éppen ezért a görög „*περίμετρος*” – *perimetrosz*, vagyis *kerület* – szó első betűjéről kapta. A π -t olykor Ludolph-féle számnak is nevezik a német matematikus, Ludolph van Ceulen tiszteletére, aki szintén jelentős eredményre jutott abban, hogy a számnak minél több tizedesjegyet meghatározza.

A π ünnepe

Mióta ismerik a π -t?

A kíváncsi és jó megfigyelőképességű emberek már bizonyára hamar észrevették, hogy bármekkora kört is mérjenek le, annak kerülete mindig kb. a háromszorosa az átmérőjének. Ebből arra következtettek, hogy a kör mérésével kapcsolatban létezik egy adott, természeti állandó, amely a bennünket körülvevő világ egyik fontos jellemzője. Ezért föl kellett tenniük azt a kérdést, hogy vajon mennyi is pontosan ez a szám.

Az ókori Egyiptomban már a Kr. e. 2000 körüli időkből leirtak egy képletet az ún. Rhind-papiruson a kör területének kiszámítására. Az egyiptomiak azonban ekkor még láthatóan nem állandóként használták a π -t, mert a számításaikban nem fordul elő olyan elem, amely arra utalna, hogy felismerték a kör területének és kerületének piszerű összefüggéseit. Egy megoldóképletet alkalmaztak, amelynek megoldása egy 3,16-os számértékhez vezetett. Ez akkoriban fantasztikus eredménynek számított, hiszen nagyon közel járt a későbbi, pontosan kiszámolt értékhez. Mezopotámiában ennél kevésbé pontos számhoz jutottak. Az igazi áttörést az ókori Görögország matematikusai érték el. Ők felismerték, hogy a kör területe egy olyan háromszög területével egyezik meg, amelynek alapja a kör kerülete, magassága pedig a kör sugara. Arkhimédész a körbe és a kör köré írt sokszögekkel a 3,140845 ... 3,142857 közelítésig pontosította.

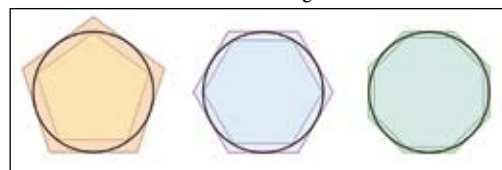
Az indiai matematikusok sem maradtak le, majd az arabok következtek, akik **Arkhimédész** módszerének alkalmazásával előbb 180 oldalú, majd 720 oldalú sokszöggel számoltak, de később kiderült, hogy számolási hiba került a rendszerükbe. Végül egy 1424-ben befejezett munkájában (*Értekezés a körről*) **Dzsamsid Gijászaddín al-Kási** adott helyes becslést, a 228, azaz egy 268 435 456 oldalú sokszög kerületének kiszámításával.

A középkori Európában Novgorodban foglalkoztak elsőként a számmal, és pedig csillagászati téren: Kirik diakónus 1134-ben több számítást végzett az égitestek (Föld, Nap, Hold) térfogatának kiszámítása, Eratoszthenész mérései alapján. E számításokhoz már a 3,125-nek becsült π számot használta. Emellett **Nicolaus Cusanus** 1445 és 1459 között több művében foglalkozott a körkerület kiegyenesítésével, és

Pi-verseny

Az ünnepnapon természetesen vetélkedő is zajlik: ilyenkor állnak elő mindazok, akik egész évben lázasan dolgoztak a szám pontosításán, és előadják, hogy ki hány tizedesjegyre jutott. Jelen pillanatban a japán Haragucsi Akira a csúcstartó, aki 2006-ban 100 000 tizedesjegyre sorolt fel, ami 16 órájába telt.

ehhez használta az állandót. Az ő módszere annyiban tért el Arkhimédésztől, hogy míg a görög tudós fix kerületű körbe és köré írt 3, 6, 12, 24, ..., $3 \cdot 2^n$ oldalú sokszögekkel számolt,

Arkhimédész kiindulópontja a π meghatározására a fenti ábrán látható körberajzolós módszer volt

Cusanus 4, 8, 16... oldalú fix kerületű sokszögekbe és köréjük írt körökkel dolgozott. Cusanus eredményeit azután a 16. század végén François Viète, W. Snellius, Christiaan Huygens, a 17–18. században pedig többek között Isaac Newton használta fel, és egyúttal korrigálta. Európában erre az időszakra szépen egymásra épültek a legkülönfélébb helyeken élő matematikusok munkái, s így egyre többen – köztük pl. a neves **Ludolph van Ceulen** (1550–1617) német származású holland matematikus – egyre pontosabb eredményre juthattak. 1761-ben a svájci Johann Heinrich Lambert bizonyította be, hogy a π irracionális szám. Azt pedig, hogy a görög π betűvel jelöljék, **Leonhard Euler** vezette be William Jones nyomán, 1739-ben.

Hány tizedesjegyet mutattak ki eddig a tudósok?

1873-ban **William Shanks** angol matematikus 30 évi munkával 707 tizedesjegyre számította ki a π -t, de 1944-ben a szintén angol Ferguson kimutatta, hogy Shanks az 528. tizedestől kezdve tévedett. Így természetesen a mai napig folynak a szám pontosításának munkálatai.

Mindenesetre, ennyi munka után semmi csodálkozni való nincs azon, hogy a tudósok legalább egyszer egy évben hatalmas sütiévessel próbálják pótolni annak a rengeteg energiának legalább egy kis részét, amelyet ennek a számnak a pontosítására fordítottak. (Mi micsoda)

Számológép nélkül

Tudós	Dátum	Pontosság [tizedesjegy]	Érték
Rhind-tekerics	i. e. 2000	1	$4(8/9)2 = 3,1605$
Arkhimédész	i. e. 250	3	3,1418
Vitruvius	i. e. 20	1	$3,125 = 25/8$
Liu Hui	263	5	3,14159
Zu Chongzhi	480	6	$3,14159292 = 355/113$
Fibonacci	1220	3	3,141818
Madhava	1400	10	3,14159265359
Newton	1665	16	3,1415926535897932
von Vega	1794	140	csak 136 helyes
Lehmann	1853	261	-
Rutherford	1853	440	-
Ferguson	1946	620	-

Az állatok emberi tulajdonságai

Mi, emberek nem vagyunk sem a leggyorsabbak, sem a legerősebbek a bolygó élőlényei közül. A madarak jobban látnak, a kutyák jobban szagolnak, és sok állat van, amelynek olyan érzékszervei vannak, amilyenek nekünk egyáltalán nincsenek. A cápák érzékelik a mágneses-séget, a teknősök az elektromosságot, a méhek látják az UV sugárzást. Az elefántok olyan pontosan érzik a sóhiányt szervezetükben, ahogy mi érezzük a szomjúságot. Az állatok még a gyógyászathoz is értnek, a papagájok például agyagevéssel gyógyítják a mérgezést.

Lássunk néhány olyan tulajdonságot, amely, bár nagyon büszkék vagyunk arra, hogy emberinek nevezhetjük, az állatok közt is jelen van.

Érzelmek

Az állatoknak is vannak érzelmeik. Tudnak félni, szeretni, remélni, utálni, haragudni, megbocsátani, csalódni. A delfineknek megfigyelhető a lelki szenvedés, ha elvesztik a kicsinyüket. Go-

A delfin szenved, ha elveszti kicsinyét

rilla nálánál önzetlenséget is megfigyelhettünk. Két alkalommal is előfordult, hogy kisgyerek esett gorillaketrecbe, a hatalmas állat pedig megsimogatta a gyermeket, és segített neki visszajutni az emberekhez.

Nyelv

Sok állat külön nyelven kommunikál. A főemlősök, a bálnák, a madarak és a tintahalak esetében is megfigyelték már, hogy különböző „szavakat” használnak különböző tárgyakra, személyekre. A csimpánzoknak külön nyelvtana is van. A főemlősöknek megtanítható az emberi jelbeszéd is.

Humor

Akárcsak az emberek, a csimpánzok is sokat nevetnek. A patkányok is képesek nevetni, de a csimpánzok még a humoros szituációkat is felismerik. Rengeteg fogságban élő majomnál figyelték meg, hogy képes nevetni, ha például egy fajtársa véletlenül bolondot csinál magából.

Eszközhasználat

A majmok, a varjak, a hollók, a delfinek, az elefántok, még a polipok is képesek eszközhasználatra. A csimpánzok kalapácsnak használják a

köveket; a gorillák, ha kell, bottal járnak; a hollók saját játékokat készítenek, a sirályok csalival pecáznak, az elefántok pedig a víz gyűjtésére készítenek tárolókat.

Emlékezet

A csimpánzok jobban emlékeznek képekre és számokra, mint az egyetemisták, a hollók pedig jobban megjegyzik az alakzatokat, mint a felnőtt emberek. A mókusoknak olyan kiváló memóriájuk van, hogy pontosan tudják, mely rejtkehelyekre ásták el a tartalékaikat, pedig több száz ilyen kis raktáruk van.

Intelligencia

A mókus nem felejt el, hova rejtette az elemzősiáját, pedig akár száz rejtkehelye is lehet

Az emberi értelem sajnos nem fejlettebb, mint sok más fajé. A galambok tájékozódási képessége például messze fölülmúlja az emberi irányérzékét. A hangyák kiválóan számolnak, az elefántok pedig az aritmetikában jeleskednek. A varjak könnyedén felfedezik az ok-okozati összefüggéseket. Sok esetben gyorsabban találnak meg elrejtett tárgyakat, mint az emberek.

Gazdálkodás

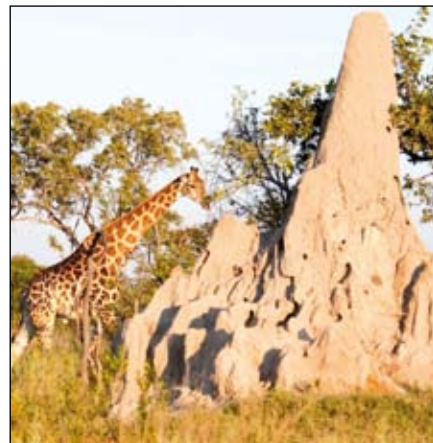

A varjak sok esetben gyorsabban találnak meg elrejtett tárgyakat, mint az ember

A hangyák már évmilliók óta gazdálkodó életmódot folytatnak. Hernyókat fognak el, és speciális termekben tartják őket a boly mélyén, etetik őket, a különleges, cukros váladé-

kukkal láthassák el magukat. A természetek gombákat termelnek élelmiszernek, tehát láthatjuk, hogy az állattartásban és a növénytermelésben sem vagyunk igazán egyediek.

Építkezés

A nigériai természetek az állatvilág legnagyobb építői

A madarak, majmok otthonos fészkeket készítenek maguknak, a nyulak üregeket ásna otthonnak, a hangyák pedig úgy alakítják a fák növesét, hogy azok megfelelő otthonná váljanak számukra. A nigériai természetek mégis a legnagyobb építők, hatalmas természetvárat építenek, amikben megoldják a fűtés és hűtés kérdését is. Vannak útjaik ezekben az ég felé törő városokban, betegszobák, raktárak, és ki tudja, mi még.

Színkavalkád kacsacsőrrel

Lenyűgözően színpompás tollazata miatt a mandarinréce díszmadárként is egyre népszerűbb. A rendkívül szép formájú és tollazatú madár csodás látványt nyújt, főleg a gácsér, melynek jellemzője a vörös csőr, a szemek körüli fehér félhold alakú mintázat és a csőr alatti nagy terjedelmű vörös tollazat.

Többnyire vízhez közeli lombos erdők lakója, Japánban különösen sok van belőle. Az utóbbi időkben a mesterséges telepítések révén Európában is elterjedően van. Magvakkal, csigákkal, rovarokkal és kisebb halakkal táplálkoznak. Fészkeiket a víz felé hajló fák odvaiba rakják, tollal bélelik ki.

Ákossy Eszter

Tavaszhozó tündér

Dávid már napok óta ágyban feküdt. Köhögött, fájta a torka, és ráadásul folyton ki kellett fújnia az orrát. Pedig az orrfújást aztán nagyon nem szerette.

– Most már felkelek, és megyek játszani! Jó, mama? – kérdezte bizonytalanul, amikor végképp úgy érezte, tovább egyetlen percig sem bírja ki az ágyban.

– Még nem lehet, kicsim. Ha lemegy a lázad, felkelhetsz. Addig is, idd meg ezt a kis teát! Áthívtam Annuska nénit, ő fog rád vigyázni, amíg elintézek egy-két dolgot. Szia!

– Mama nagy puszit nyomott Dávid homlokára, és elment.

– Dávidkám, kis bogaram! Mít hoztam az én kis csillagomnak?! – nyitott be jól ismert, aggódó mosolyával Annuska néni.

Dávid nagyon szeretett átmenni Annuska nénihez, aki a szomszéd lakásban élt egyedül, és mindig örült a kisfiúnak. Szívesen figyelte, hogyan pakolja le a polcra és állítja csatasorba fogadott unokája a kis ólomkatonákat. Ezeket még a férje gyűjtötte össze annak idején...

Annuska néni Dávid ágya mellé tolt a nagyfotelt, és beletelepedett.

– Nézd csak, mit hoztam neked! – mutatta meg, és adta a kezébe Annuska néni a magával hozott, régi, színes borítós könyvet. – Köszönöm! De szép tündér van rajta! Mesélj belőle, kérlek!

– Azért hoztam! – mondta Annuska néni vidáman, és már bele is kezdett:

Volt egyszer egy kerek erdő. Bár igen sok állat élt benne, mégis kihaltnak tűnt. Az állatok ugyanis odújukban, vackukban gubbasztottak. Sehogyan sem akart ebben az évben a tél véget érni. Mivel az ősszel összegyűjtött elemózsia fogytán volt, néhányan elhatározták, felkeresik Tavasztündért. A fakopács kopácsolva hírül adta mindenkinek, mikor lesz a találkozó, honnan indulnak az útra. Maradék elemózsiajukat összezsomagolták hát, és egy borongós reggelen felkerekedett a társaság. Ahogy mentek... Hrrr... Hrrr... – mentek, mendegéltek... – tette hozzá Dávid.

– Folytasd, kérlek! Annuska néni azonban nem folytatta. Hangos szuszogással, félrebiccent fejjel aludt a fotelban. Dávid kinézett az ablakon. Arra gondolt, milyen jó lenne, ha ő is elmehetne a Tavasztündérhez. Megkérné, legyen végre jó idő, és ő lent focizhasson a téren. Amíg ilyen borongós, ködös, esős az idő, anyu úgysem engedné le...

– Kop-kop-kop – hallatszott ekkor az ablak felől.

– Bemehetek? – kérdezte egy vékony hangocska.

– Ki vagy te? – meredt Dávid döbenten az ablakra. Egy szépséges leány lebegett az ablak előtt, pontosan olyan, mint akit a könyv borítóján látott. Csak talán egy kicsit szomorúbb tekintetű.

– Csingi vagyok, a tavasztündér. Bemehetek hozzád? – kérdezte ismét.

– Tudod, anya azt mondta, senkit se engedjek be, csak akit jól ismerek. Ha tényleg tündér vagy, varázsold ide magad! – kérte Dávid, és kíváncsian figyelte a tündért.

– Látom, szófogadó és okos fiú vagy. Azzal pörögni kezdett olyan gyorsan, hogy Dávid nézni is alig bírta. Egy pillanat múlva a tündér már ott lebegett a kisfiú ágya fölött. – Húúú! – mondta Dávid döbenten.

– Ez igen!

– De jó meleg van idebent! – sóhajtott a tündér, és leereszkedett Dávid lábához a paplanra.

– De hát... mondd csak, ha igazi tavasztündér vagy, miért nem hoztál végre napsütést, virágokat, vidámságot? Miért nem hozod el a meleget? Miért nem hozod el a tavaszt? A tündér szája egyre lejjebb görbült, aztán a szeméből is kicsordult egy könnycsepp.

– Úgy igyekeztem. Kilencvennyolcat már össze is gyűjtöttem. De az az egy... az még hiányzik.

– Kilencvennyolcat? Micsodát? – kérdezte Dávid döbenten.

– Ahhoz, hogy elhozhassam a tavaszt, kilencvenkilenc dalt kell a kocsim elébe fognom. Egy még hiányzik. Mikor a tündér szája ismét kezdett legörbülni, Dávid gyorsan közbevetett:

– Milyen dalt szeretnél? – kérdezte.

– A dallamot te adod, a verset én – felelte Csingi, és szavalni kezdett: Tavasz már a kocsiban van, mégsem indul. Hiányzik még az az egy dal. Kocsijához dallam kéne. Sok. Kilencvenkilencféle. Ajándékozz neki dalt. Aztán meglásd, hozzád tart. Dávid megpróbált dallamot találni a vershez, de csak krakogás meg mormogás lett belőle.

– Úúú, de fáj! Ne haragudj, nem tudok még énekelni. Torokgyulladásom van. Dávid rekedt hangjára Annuska néni ébredezni kezdett. A tündér bátran, pörgő varázslattal, egy szempillantás alatt az ablakpárkányon termett.

– Várj még egy kicsit! – kiáltott utána Dávid.

– Mire, csillagom? – kérdezte nyújtózkodás közben Annuska néni, s aztán teljesen felébredt.

– Annuska néni, énekelj nekem erre a versikére egy dalt! Mert akkor, szóval ez varázsvers, és meghozza a tavaszt.

– Ha csak ezen múlik, szívesen! – felelte Annuska néni. Dávid csak egyszer ismételte el a versikét. Annuska néni máris vidáman dalolta. Nem is egyszer, tízenegyszer. Akkor már mindketten kacagva énekeltek az ágyon. Dávid eközben meg is feledkezett a tünderről. Akkor jutott ismét az eszébe, amikor anya belépett a szobába, és Dávid az ablakra pillantott. A tündér a párkányon ült, lábát lóbálta, és kacagott. Mikor összenéztek, Dávidra kacsintott, és heves pörgésbe kezdett.

– Gyere el máskor is! – kiáltott utána Dávid.

– Eljövök, szívem! Hát hogyne jönnék! – felelte Annuska néni, mert azt hitte, hogy Dávid neki szólt. Másnap reggel, amikor Annuska néni kinyitotta az ablakot, boldogan vette észre, hogy szikrázóan süt a nap.

– Végre itt a tavasz! – állapította meg boldogan, és dudorászva indult a konyhába, hogy elkészítse a reggelijét.

Illusztráció: Albert Katalin

Pilvaker AllStars

Föltámadott a Tenger

Zene: DiazBeats

Szöveg: Bom, Dipa, Eckü, Sub Bass Monster, Diaz, Wolfie, Snow

(Bom)

Föltámadt a tenger, minden csepp a mi emberünk
Sorra születnek a számok, szóval számolni kell velünk

Sodródunk az árral, ez a szavak tengere
Egy mederbe ömlik össze költészet és rapzene

Születnek ötletek, összecsendő, összetett
Rímek zúdulnak, partra sodródnak a közhelyek
A basszustól remeg a plafon, morajlik, zúg a blokk

Ti is fogjatok tollat és hullámozzatok!

(Dipa)

Látjátok a táncot, halljátok a zenét
Minden kéz fent! A mi fajtánk mindent feladna ezért

Hihetetlen akarok lenni nem hiteltelen
Ha nem vágjátok, hogy mulat a népünk, figyeljétek

Kemény ütemek, forró dumák, oltós szlengek
Van mikor csak a zene tartja bennem a lelket
Nekünk egy utat szántak, hogy igaziak maradjunk

Míg a mocskos beton végleg ki nem kopik alattunk

(Eckü)

Árboc és vitorla nem egymást tiporva
E-C-K a pilóta ami a szíven kimondja
A betűk feletti hatalma testvér nagy zsupát ér
Az élet ha szereted édes akár a nugátkrém

A hip-hop az egybegyűjt minden kedves egybegyűlt

Ha probléma felmerült az minket mindig elkerült

A fülekbe lelket öntünk inkább mint ólmot
Az üzenetem ennyi vedd kezvedbe a sorsod

Refrén – (Sub Bass Monster)

Föltámadott a stílus, az utca népének stílusa,
Csak penge szlenggel küzdünk, főnixtollal írjuk a
Sort, amíg bírjuk a show-t addig szépen
Megtanulhatjátok időt, hogy mulat a nép(em)

(Diaz)

Nincsen kordon ledöntjük mind a négy falad
Tombolj ha szól a zene hozzád ér a nap
Ez mélyről jön de az égig fel ér
Addig folyik a vér bennem míg pumpál a mély

A tollam a tör ha kell megküzd bármivel
Felénk nyomnak le a sárba de itt állni kell
Lehet elkerget a múltad tesóm de ne hogy elfuss
A bitem a pszichiáter jobb mint a Csernus

(Wolfie)

A nép sebzett szárnyai alól feltámadott a rapper,
hol bánatos balladáktól tajtékzik a tenger.
habár fölül a gálya, akár a benzin ára,
alul a víznek árja, de itt a szív az úr...
Itt a tinta szúr, a szó legyen a fegyver,
rajtad áll a jövő: talpra magyar,
járj és kelj fel!
Add a karod, együtt minden teljesül,
ha akarod.
A kérdés: hogy rabok legyünk, vagy szabadok?

(Snow)

Tör végre a felszínre mi eddig vissza lett tartva,
a rappem tovább nem hallgat, ki viharra várt megkapja
most egy rajba a hajóink nincs mért' aggódni,
csak szárnyalunk
ezrek nézik végig ahogy a vitorlánk lángra gyúl

tombol csak tombol, nem elég a sok a sorból soha

a fej ütemre bólint, a rap hódít és nem hódol soha
be, hogy hova tedd még nem tudod, csak lök hátra
ez a szavak ereje, mi mint a tenger föltámadt

Petőfi Sándor

Föltámadott a tenger

*Föltámadott a tenger,
A népek tengere;
Ijesztve eget-földet,
Szilaj hullámokat vet
Rémitő ereje.*

*Látjátok ezt a táncot?
Halljátok e zenét?
Akik még nem tudtátok,
Most megtanulhatjátok,
Hogyan mulat a nép.
Reng és üvölt a tenger,
Hánykódnak a hajók,
Súlyednek a pokolra,
Az árboc és vitorla
Megtörve, tépve lóg.
Tombold ki, te özönvíz,
Tombold ki magadat,
Mutasd mélységes medred,
S dobáld a fellegekre
Bőszült tajtékodat;
Jegyzed vele az égre
Örök tanúságul:
Habár fölül a gálya,
S alul a víznek árja,
Azért a víz az úr!*

(Pest, 1848. március 27–30.)

Költészet és forradalom/forradalmi költészet

A slam (ejtsd: szlem) népszerűsége az utóbbi időben kissé mintha megkopott volna, de tagadhatatlan, hogy az elmúlt évtized magyar költészetének egyik legérdekesebb jelenségéről van szó. A slam nem az örökkévalóság műfaja, a jelenlét és a jelen idő kelti életre ezeket a szövegeket. Kicsit olyan, mint a színház. „A jó slammer elgondolkodtat, megnevettet, meghökken; előadása nyomot hagy a közönségben.” írja róla egy kritikus. A slam a pillanat művészet, és bár ha a szöveg élénk kerül, akkor leírt irodalmi alkotásként tudjuk értelmezni, de mégis az előadásra kerül a hangsúly. Kereshetünk hasonlóságot a fenti szöveg és az ihletet adó Petőfi-vers között (metaforákat, hasonlatokat, szövegtörzseket), de mégis csak élőben lenne jó ezeket meghallgatni.

A szövegtörzse irodalmi kategóriája is jól hasznosítható, ha slammról beszélünk, akárcsak azok az utalások, amelyek a korunkra, a költők mai, kortárs szerepére utalnak. A dalnokok kezéből kivették anno a lantot a költők, akik helyett most rapperek és slammerek uralkodnak a lírában (legalábbis, ami a népszerűséget illeti). Petőfi Sándor, aki remek szónok volt a maga korában (ráadásul divatkérdést csinált a forradalomból: „fényesebb a láncnál a kard/jobban ékesíti a kart”), lehet, hogy ma pont slammal próbálkozna. Már a 80-as években is voltak ennek előfutárai, mint például Ladik Katalin, a vajdasági költő/performer, akinek estjei ennek a jelenségnek az előzményei is lehetnek akár. Persze nagyon eltérő közönségnek. A slammezek vetélkedését (ez nagyon fontos elem!) nem

kizárólag a közönség, hanem a közösség is figyelemmel kíséri, afféle szubkulturaként. Egy-egy ilyen est hangulatából a személyes élményen túl csupán a videók tudnak valamennyit átmenteni. Persze, aki beéri olvasással, az sem jár rosszul. De nem árt, ha óvatosak vagyunk, hiszen olyan veszélyes világ ez, ahol a „tollam tör” és a „tinta szúr”.

Még egy dolog bemutatásával adós maradtam: a Pilvaker az 1848–49-es forradalom és szabadságharc sajátos megünneplése (neve is innen ered, utalva a Pilvax nevű legendás kávéházra), amely ma már tömegeket vonzó rendezvény. A fenti részlet egy régebbi szöveg, amely a forradalmi költő versét írja tovább, abból dolgozik.

Herédi Károly

A Nap erejével rajzol

Jordan Mang-osan Fülöp-szigeteki alkotóművész nem mindennapi eszközt választott alkotásai elkészítéséhez: nem mással, mint a Nap erejével alkot. Egy különleges nagyító segítségével a fénysugarakat egy fatáblán kijelölt pontra irányítja, majd a fába „égetve” rajzolja meg különlegesebbnél különlegesebb műveit

SZEGEDI EMLÉKNAP

Víz előtt, víz után

Az Árvízi emléknapot Szegeden a 140 évvel ezelőtti, 1879-es árvíz-katasztrófának szentelik, mely szinte teljesen romba döntötte a várost. Mégis, hatalmas összefogásnak köszönhetően a település gyorsan megújult. 1879. március 12-én hajnali 2 órakor a víz áttörte a gátakat. A természeti katasztrófa felbecsülhetetlen anyagi károkat okozott ugyan, és döntő csapást mért a városra, ugyanakkor a modern fejlődés lehetőségeit is megnyitotta előtte. Ezen az éjszakán új időszámítás kezdődött Szegeden, ami előtte volt, az a Víz előtt volt, ami utána következett, az a Víz után volt. A természeti csapás csaknem százötven emberéletet követelt. A víz csak három hónappal később, szivattyúzások nyomán kezdett apadni. Abban az időben a házak legnagyobb része nem tartós anyagból épült, ezért 5458 ház összeomlott, épségben csak 265 maradt. Az épen maradt házak leginkább a belváros köépületei voltak. Mintegy 60 000 ember vált hajléktalanná.

TUDOD-E?

Miért ferde az egérmutató?

Mindegy, hogy Mac vagy PC, balra dől, és ennek gyakorlati oka van. A beviteli eszközként használt számítógépes egeret és a képernyőn megjelenő kurzort egy Douglas Engelbart nevű úriember találta ki még 1963-ban. Mint kiderült, a mutató eredetileg – teljesen logikus – egy egyenesen felfelé mutató nyíl volt, azonban a roppant alacsony felbontású, fekete-fehér kép-

ernyőkön szinte lehetetlen volt megkülönböztetni a többi karaktertől. Éppen ezért a Xerox Palo Alto-i kutatóközpontjában készült számítógépen már egy 45 fokban döntött egérmutatót használtak, amit egyrésztől könnyebb volt észrevenni, de mint kiderült, leprogramozni is. A formátum terjedését Steve Jobsnak és Bill Gatesnek köszönheti – előbbi a Xeroxtól vette

Elő a görkorival!

A meleg napok beköszöntésével előkerültek a kerékpárok, sokan máris többet sétálnak, futnak, hiszen vissza kell szerezni a télen elvesztett erőnlétet. Ne feledkeztek meg a görkorcsolyáról sem! Sokan állítják, hogy remekül formálja a feneket és a lábakat, még inkább a lelket, mert felszabadító érzéssel tölt el

FOGAS KÉRDÉS

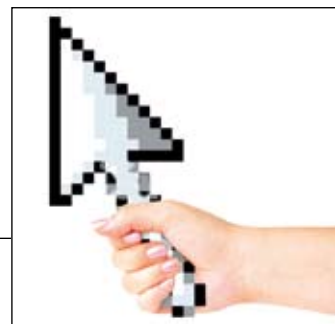
Miért hoz szerencsét a kéményseprő?

Manapság, az olaj-, gőz- és gázfűtés korában el sem tudjuk képzelni, mit jelentett régen az a bizonyos „családi tűzhely”: nemcsak a meleget és a főtt ételt, hanem magát az életet is. A tűz azonban nemcsak a legjobb barát, hanem a legveszedelmesebb ellenség is. A fából épült vagy gerendavázazas, náddal, zsúppal fedett házakra hamar felszállt a vörös kakas. Ezért azt az ember, aki a kéményt rendben tartja, a tűztől óv, fontos személyiségnek tartották. Volt azonban a tűzhelynek egy ősi, mitikus jelentősége is. A római hiedelem ide helyezi a család géniuszát (védő szellemét). Sztyeppei népek úgy tudják, hogy a sámán elrívülésében a sátor füstnyílásán át közlekedik a szellemekkel. Nyugat-Európában Karácsony apó, Mikulás a kéményen át látogatja meg a

családot, hogy elhelyezze ajándékait. A kéménnyel, tűzhellyel kapcsolatban álló kéményseprőre is ragadt valami a jótékony szellemek nimbuszából. Ezen az sem változtat, hogy fekete, mint az ördög. Hiszen az ördög is hoz szerencsét – bár aki vele paktál, a végén megjárja. Ilyen baj nem fenyegeti azt, aki a kéményseprőtől várja a szerencséjét.

át a döntött egeret, utóbbi pedig az előbbtől. Manapság pedig már el sem tudjuk másképp képzelni az egérmutatót. Vagy mégis?

A magyar történelem legnagyobb csatái (4. rész)

A magyar történelem háborúkban és csatákban gazdag ezer esztendejét számtalan ütközet határozta meg. A magyarság harcolt már rögtön honfoglalása után a németekkel, később az ázsiai támadókkal, így a besenyőkkel, tatárokkal, törökökkel, majd a függetlenségét fenyegető osztrák és orosz hadakkal is. Volt, amikor győzött, volt amikor veszített. A tanulmány 20 csata bemutatásával igyekszik összefoglaló áttekintést adni a magyarok ütközeteiről a honfoglalás korától egészen a második világháborúig. A törtenelemcikk.hu alapján ebben a félévben bemutatjuk a következő csatákat: pozsonyi (907), muhi (1241), rozgonyi (1312), nikápolyi (1396), várnai (1444), rigómezei (1448), mohácsi (1526), mezőkeresztesi (1596), szentgotthárdi (1664), nagyharsányi (1687), trencsényi (1708), győri (1809), pákozdi (1848), segesvári (1849), temesvári (1849), königgrázi (1866), isonzoí (1915), gorlicei (1915), alföldi páncéloscsata (1944), balatoni csata (1945).

A várnai csata

A csata ideje: 1444. november 10.

A csata helyszíne: Bulgária tengerpartján (Fekete-tenger), Várna városa mellett

Harcoló felek: Az egyik oldalon az Oszmán Birodalom serege állt II. Murád szultán és Kandarli Halil nagyvezír vezetésével, velük szemben az I. Ulászló magyar-lengyel király és Hunyadi János vezette keresztény szövetséges hadsereg sorakozott fel.

Az összecsapó erők nagysága: A törökök körülbelül 50 ezren voltak, a magyarok feleannyian, nagyjából 25 ezren lehettek. A keresztény haderőn belül a magyar-lengyel lovasság 15 ezer főt, a havasalföldi segédhad 4 ezer katonát, a többi segítség (németek, csehek, szerbek, horvátok) néhány ezer főt tett ki.

A csata lefolyása: Magyarország az 1440-es évek elején Nándorfehérvárnál, majd – Hunyadi János vajdának köszönhetően – Erdélyben is sikerrel állította meg az Oszmán Birodalom támadásait, a győzelmek nyomán pedig a „törökverő” hadvezér elég önbizalmat gyűjtött ahhoz, hogy kísérletet tegyen a balkáni népek felszabadítására. A Szegeden és Váradon folytatott tárgyalások során ugyan az oszmánok békét kértek a magyaroktól, ám a pápa legátusa, Giuliano Cesarini bíboros folyamatosan egy újabb hadjárat megindítása érdekében „lobbizott” Ulászlónál, amelyhez – a pápai segítség mellett – többek között Jó Fülöp burgundiai herceg (ur. 1419–1467) Genova, illetve Velence támogatását is megígérte. Cesarini végül sikerrel járt, ugyanis a magyar uralkodó a legátus nyomására Szegeden megesküdött, hogy a törökkel kötött egyezséget semmisnek fogja tekinteni, majd Váradon színteg megállapodott Murád követivel. A terv egyszerű volt: a keresztiesek a meglepetés erejét kihasználva akarták megszállni a Balkánt, eközben pedig az itáliai köztársaságok hajói – blokádjukkal – megakadályozták volna II. Mu-

A balkáni csaták színhelyei

rad seregeinek átkelését Európába. A terv azonban nem „működött” ugyanis Genova elárulta a szövetségeseket, és borsos áron – katonánként egy aranyért – átszállította Murád seregeit a tengerszoroson. A velenceiek önmagukban képtelenek voltak fenntartani a blokádot, így aztán a Várnához érkező keresztieseket ugyancsak keletlen meglepetések érték. A csata kezdetén a törökök rohamot indítottak a jobbszárnyon. A harcba lendülő egységek könnyű fegyverzetű aszabokból és akindszibkból álltak, akiknek célja nem az áttörés, hanem a Cesarini vezette hadtestek elcsalogatása és megsemmisítése volt; a csel be is vált, ugyanis a főpapok és Thallóczy bán gyanútlanul a könnyen megfutamodó törökök nyomába eredtek, az ellenség pedig egyenesen a szpáhik halálos öléésébe vezette a keresztényeket. A jobbszárny rövid idő múltán összeomlott, menekülés közben pedig számos főpap – köztük Cesarini – és előkelőség életét vesztette. A katasztrófát végül Hunyadi János beavatkozása előzte meg, aki rohamával leverte az ellentámadásba lendülő szpáhikat. Alighogy a törökverő hős sikert aratott a jobbszárnyon, hirtelen a má-

A rendkívüli hadvezér: Hunyadi János

sik oldalon is feladata akadt, ugyanis Szilágyi Mihály szintén válságos helyzetbe került a ruméliai szpáhikkal szemben. Hunyadi gyors beavatkozása ezen a szárnynon is győzelmet hozott, és úgy tűnt, a kereszties sereg győzelemmel fejezi be a napot, ám ekkor olyasvalami történt, ami megpecsételte a csata sorsát: a szárnynon dülő küzdelmet látva az addig tétlenségre szorított fiatal – mindössze 20 esztendő – és becsvágyó Ulászló király váratlanul rohamot vezényelt a derékhadnak, és néhány száz katonájával öngyilkos támadást intézett a janicsárok kőkemény fala ellen. Az esztelen és könnyelmű hadmozdulat során Ulászló hamarosan életét vesztette, a király lándzsára tűzött fejének látványától pedig az addig bátran küzdő keresztény harcosok lelkesedése egy pillanat alatt elillant. A sorok megbomlottak, ezért Hunyadi – észlelve a teljes megsemmisülés veszélyét – azonnal elrendelte a visszavonulást. A várnai ütközet így mintegy 11 000 katona és számos előkelőség véráldozata ellenére vereséggel végződött.

Halottak száma: A török veszteségeket 20 ezer körülire, a magyarokét 11-12 ezerre becsülik

Győztes fél: Oszmán Birodalom

A csata jelentősége: A várnai vereséggel Magyarország és Európa egy komoly lehetőséget szalasztott el, hiszen Hunyadiék erőfeszítéseinek ellenére II. Murád birodalma megtartotta balkáni pozícióit, sőt – a második rigómezei csatában és Konstantinápolynál aratott győzelmükkel –, az oszmánok később meg is szilárdították helyzetüket a kontinensen. Ez az ütközet volt az utolsó esély arra, hogy Magyarország ne határainál kerüljön szembe a török áradatával, a vereséget pedig külön súlyosbította a vakmerő uralkodó halála és a lehetséges örökös – a négy esztendő V. László (ur. 1453–1457) – fiatal kora; szerencsére a várnai török vereség és Hunyadi kormányzósága ez alkalommal még megmentette az országot a komoly veszélytől.

Visszatérő nők

Nemrég a nemzetközi nőnapot ünnepeltük, így erre a dátumra visszatekintve azokról az énekesnőkről szólunk, akik több év kihagyás után mostanában adtak vagy adnak ki új lemezeket.

A boldogságot énekelnek

Az elmúlt években sok szó esett arról, hogy a kilencvenes évek népszerű lánycsapata, a Spice Girls ismét összeáll és turnéval örvendeztetni meg a még mindig nagyszámú rajongótáborát. A dolgok nem teljesen úgy alakultak, ahogyan azt tervezték, hiszen az öt tagból egy úgy döntött, hogy nem vesz részt az újraegyesülésben. A Spice Girls 1994-ben alakult meg, az együttést Melanie Brown (Scary Spice), Melanie Chisholm (Sporty Spice), Emma Bunton (Baby Spice), Geri Halliwell (Ginger Spice) és Victoria Beckham (Posh Spice) alkotta, a májusban induló turnén pedig utóbbi nem tart a többiekkel. A lánycsapat mindössze három lemezt adott ki, ezután mindannyian szólókarrierbe kezdtek, de csupán Melanie Chisholm jelentkezik rendszeresen albumokkal. Victoria csak egy szólólemezzel rukkolt ki 2001-ben, de Mel B, Geri Halliwell és Emma Bunton sem adott ki új albumot a kétezres évek közepétől. Kihasználva a Spice Girls körüli felhajtást, végül is Emma bejelentette, hogy My Happy Place címmel új lemezt készít, amely hivatalosan április 12-én jelenik meg. A legutóbbi, harmadik albuma 2006-ban jelent meg Life in Mono címmel.

Egy igazi legenda is újra hallatott magáról. Yvette Marie Stevens, azaz Chaka Khan karrierje a hetvenes években kezdődött, azóta is a funk királynőjének nevezik. Chaka Khan számos albumot adott ki, és, habár sose vonult vissza teljesen a zenéléstől, a 2007-es Funk This óta nem jelentkezett új lemezzel. Azután egyszer csak új videót mutatott be a Like Sugar című dalhoz, amely egyben beharangozója is lett új albumának. A Hello Happiness a múlt hónapban jelent meg.

Hat év után adtak ki új lemezeket

Avril Lavigne 18 éves volt, amikor a Sk8ter Boi című dalával berobant a köztudatba. Első lemeze is ekkor, azaz 2002-ben jelent meg Let Go címmel, öt pedig elnevezték pop punk hercegnőnek. Ezután kiadott még négy lemezt, a legutóbbi 2013-ban. A következő évben, amikor betöltöt-

te a 30. évét, napról-napra rosszabbul lett. Kiderült, hogy Lyme-kórban szenved, és az elmúlt években több kezeléssel ment keresztül. Állítólag ma már sokkal jobban van, de a vele készült interjúkból megtudhatjuk, hogy volt, amikor annyira gyengének érezte magát, hogy az ágyból is alig kelt fel. Ezt az időszakot szeretné végre maga mögött hagyni. Tavaly három új dallal is kirukkolt, a hatodik lemeze Head Above Water címmel pedig a múlt hónapban jelent meg.

Dido lemezére is hat évet kellett várni. A különként számító énekesnő első lemeze, a No Angel 1999-ben jelent meg. Ezen található a Thank You című dala, amely a nő kétszer című film betétdala lett, de egy együttműködés révén Eminem Stan című dalának is a részévé vált. Mind a Stan, mind a Thank You, nagy löketet adott, Eminemnek és Didonak is. Az énekesnő következő lemeze, a Life for Rent 2003-ban jelent meg, ezen található a White Flag című dal, amely szintén nagyon népszerű lett, akárcsak a videoklipje, amelyben a Dr. Csonból ismert David Boreanaz is szerepel. Ezután Dido kiadott még két lemezt, a legutóbbi Girl Who Got Away címmel 2013-ban, majd pedig visszavonult. A rajongóit is meglepte, hogy március nyolcadikán új lemezt adott ki Still on My Mind címmel. Dido ugyanis nem égett a vágtyól, hogy mindenáron albumot készítsen. Csakis azzal a kikötéssel volt erre hajlandó, ha az album producere a bátyja lehet. Ez így is lett, és elmondása szerint kényelmesen, kanapén ülve dolgoztak.

Összeállította: Lukács Melinda

Újabb rekordot döntött

Luis Fonsi és Daddy Yankee 2017-es óriási slágere, a Despacito újabb rekordot döntött. Ez lett az első olyan videó a YouTube-on, amelynek a nézettsége átlépte a 6 milliárdot. A videoklip népszerűségi csúcán előfordult, hogy egy nap alatt 25,7 milliószor kattintottak a lejátszására, de átlagosan 2,8 milliószor nézték meg naponta. A Despacito nézettségben 1,9 milliárddal túlszárnyalta a videomegosztó toplistájának második helyezettjét, Ed Sheeran Shape of You című dalát. A harmadik helyen van egyébként Wiz Khalifa, Charlie Puth közreműködésével készült See You Again című dala, a negyedik helyre Mása és a medve animációs klipje, a Mása és a kása, avagy a Recipe for Disaster került, amely ezzel saját rekordot döntött. Az ötödik Mark Ronson, Bruno Mars közreműködésével készült Uptown Funk című dala lett. A hatodik helyen tartja magát Psy Gangnam Style-ja, a hetediknél található Justin Bieber Sorry című dala, a nyolcadikon van a Maroon 5 Sugarja, a kilencediken Katy Perry Roar-ja a tízes listát pedig Taylor Swift Shake it Off-ja zárja. A sort Enrique Iglesias Bailando-ja folytatja, ha nem számítjuk a Mása és a medvét, akkor ő a tizedik. Luis Fonsi legutóbb 2014-ben jelentette meg 8 címmel a kilencedik lemezét, idén február elsején pedig megjelent a Vida című albuma, amelyen a Despacito mellett annak remixe is megtalálható.

Az utolsó Rambo

A Rambo – Első vér című akciófilm 1982-ben jelent meg, azaz 37 évvel ezelőtt, és akkor a főszereplője, **Sylvester Stallone**, 36 éves volt. Rambóból népszerű akcióhős lett, 1985-ben elkészült a film második része, a harmadik pedig 1988-ban. Húsz évre rá, 2008-ban jelent a John Rambo, amely tulajdonképpen a sorozat negyedik része. Évekkel később viszont kiderült, hogy lesz folytatása is. Az ötödik, egyben a befejező részt is jelenti majd. Erről a címe is árulkodik, hiszen a **Rambo – Utolsó vér** címet kapta. A főszerepben persze ezúttal is Sylvester Stallonét láthatjuk majd, aki immár 72 éves. A filmben Rambo egy mexikói kartellel keveredik összetűzésbe, miután egyik jóbarátja lányát elrabolják. Sylvester Stallone egy interjúban azt mondta, hogy a film kihívást jelent a számára, és keményen edzett, hogy ismét jól hozza a formáját. A Rambo-sorozat utolsó részét szeptember 20-án mutatják be.

Nevena Božović megy Izraelbe

Nemrég Szerbia is kiválasztotta, hogy melyik dal képviselje idén az országot az Eurovíziós Dalfesztiválon Izraelben. A válogatóra ezúttal is a Beovizija című műsor keretében került sor. Két elődöntőt tartottak, amelyekben 24 dal versenyzett, ezekből 12 került be a döntőbe. A zsűri és a nézők döntése alapján született meg a végeredmény, amelynek értelmében a győztes Nevena Božović Krana című dala lett. A második helyen végzett Dženan Lončarević Nema suza című zeneszáma, a harmadikon pedig Sashka Janx Da li čuješ moj glas című dala. A zsűrit Miroslav Miša Aleksić, a Riblja čorba együttes tagja, Bojana Stamenov énekesnő – aki Szerbiát 2015-ben képviselte az Eurovízióon –, Dejan Ivanović szövegíró, Goca Tržan énekesnő, az egykori Tap 011 tagja és Aleksandar Milić Mili zeneszerző, producer, a Miligram együttes alapítója alkotta. A zsűri összesítve a legtöbb pontot Nevena Božovićnak adta, míg a legtöbb nézői szavazatot Nataša i Una Samo bez straha című dalára érkezett. Ők végül negyedik lettek. Nevena Božović 2007-ben a Junior Eurovíziós Dalfesztiválon képviselte Szerbiát. 2013-ban a Moje 3 lánytrío tagjaként a Ljubav je svuda című dallal vett részt Svédországban az Eurovízióon, de nem jutottak be a döntőbe. A trió tagja volt egyébként a szabadkai Mirna Radulović is.

Jön az új Scooby Doo

Minden bizonnyal jövőre kerül a mozikba az új Scooby Doo animációs film. A rendező az Újabb bolondos dallamokból ismert Tony Cervone. A sztori szerint a Rejtély Rt. tagjai más Hanna-Barbera karakterekkel fognak össze, hogy megmentse a világot Dick Dastardly-tól és gonosz tetteitől. A cselekmény több univerzum figuráját vonultatja fel, hogy együttműködve győzzék le a közös ellenségüket, így kerülhet a képhe például Captain Caveman, akinek Tracy Morgan ad hangot. A hírek szerint Scooby nem is annyira rajzfilmkarakterként, inkább egyfajta szuperkutyaként tűnik majd fel. Úgy tudni, hogy Bozont hangját Will Forte kölcsönzi, Velmáét pedig Gina Rodriguez, Scooby Doo és Fred Jones pedig az animációs filmek hangkölcsonzó mesterének, Frank Welkernek a hangján szólnak meg. Frank Welker egyébként már 1969 óta jelen van a Rejtély Rt. történeteiben. Scooby Doo-t és a csapatot utoljára 2004-ben láthattuk mozivásznakon Freddie Prinze Jr.-ral, Sarah Michelle Gellarrel, Linda Cardellinivel és Matthew Lillarddal a főszerepben.

Jelige: „Jolanda”

Kedves Bizalmas sorok!

Hetedik osztályos vagyok, és a nemrégiben felmerült problémámmal fordulok hozzád tanácsért. Két héttel ezelőtt egy lakodalomban voltam, ahol a világ legszebb fiúját ismertem meg. Sokat táncoltunk, és tánc közben végig néztük egymást. Ilyenkor mosolygott és kacsintott is rám egyet. Azóta megváltozott az életem! Csak rá tudok gondolni! Róla álmodozok. Szerelmes vagyok belé! Így még sose éreztem magamat! A gondom az, hogy annak ellenére, hogy a lagziban együtt voltunk, semmit sem tudok róla. Azt se tudom, hogyan szerezhetnék róla valamilyen infót, mert nagyon szeretnék kapcsolatba lépni vele. Mit tegyek? Segíts!

Válasz:

Az életben nem egyszer megtörténik, hogy rövid időre összekapcsolódik emberekkel az életünk, és ennyiben marad. A találkozás emléke megmarad, de a kapcsolat nem fejlődik tovább. Neked, úgy látszik, ilyen „találkozásban” volt részed, és megélted azt is, amit úgy nevezünk, hogy „szerelem első pillantásra”. Nagy szerencséd volt, mert ez az a szerelem, amit sok fiatal lány meg szeretne élni. Nevezhetjük ezt felemelő érzésnek, de nagyon sokszor a boldogtalanság is velejárója, hisz nem teljesedik ki. Igazán felemelő pillanat, amikor a tekintetek összefonódnak, és az az érzésed, hogy megtaláltad a másik énedet. A folytatás viszont sokszor nagyon nehéz. Megegyik, hogy ez a pillanat továbbutazik a járművel, amelyekkel közlekedünk /autóbusz, vonat stb./. De az se nagyon kellemes érzés, hogy semmit sem tudunk a másiktól. Úgy látom, aránylag jó helyzetben vagy, mert biztosan akad valaki az ismerőseid, rokonaid között, aki ismeri. Próbáld meg összefogni a barátnőiddel, testvéreiddel, és kutassátok föl a vendégek listáját, kérdezősködjétek, ki tud róla valamit. Fontos, hogy ez a kérdezősködés ne legyen nagyon feltűnő, mert végül is nem éreznéd magadat jól, ha kitudódna, hogy mennyire beleszerelmesedtél egy ismeretlenbe. Ha meglesz az első nyom, akkor már könnyebb lesz a dolgod. De azon is elgondolkodhatsz, mi lesz akkor, ha a fiú csak játszott veled, és el van már kötelezve, vagy ha több ezer kilométerre él tőled. De akkor se búsulj sokáig, ha semmit sem tudsz meg róla, mert egy gyönyörű élményben volt részed, amelyre sokáig emlékezni fogsz.

Jelige: „Márciusi tavasz”

Kedves Bizi!

Rendszeres olvasója vagyok a Jó Pajtásnak, és a kedvenc rovatom a Bizalmas sorok is. Nagyon hasznosnak tartom. Ezért írok most én is, mert tanácsra van szükségem. 13 éves vagyok, és nekem sosem volt még fiúm. A barátnőim már mind jártak valakivel, és ha szakítanak, pát napon belül már új fiút találnak maguknak. Engem a szüleim nem engednek sehova, egy bulira sem mehettem el, amit az osztálytársaim szerveztek, és nem volt alkalmam ismerkedni se. Úgy tűnik, hogy a környezetemben minden jó srácnak már van barátnője, ami kétségbe ejt. Megpróbáltam chatelni is, de nekem ez nem megy. Kérlek, segíts, hogy én is járjak már valakivel.

Válasz:

Először is, vegyél mély levegőt, és vedd tudomásul, hogy az égvilágon semmiről sem maradtál még le! Mivel mindennek megvan a maga ideje, és sietetni sem kell bizonyos dolgokat, lassítanod kell. Számodra még nem jött el a szerelem ideje, még ha álmodsz is erről. Tudnod kell, hogy az emberek java része nem élvezi az olyan kapcsolatot, amely nem valós érzelmeken alapszik, amelyet nem a kölcsönös vonzódás, a szerelem tart fenn. Nem csak komolytalan dolog ilyen kapcsolatba belemenni, de család is, mert nem őszinte a kapcsolat. Valaki valakit becsap! Gondolj bele, milyen annak a kezét megfogni, ne adj' isten csókot adni annak, aki számodra nem vonzó, csak azért, hogy ne maradjál le a többiek től!!!! A bulizás sem garantálja azt, hogy megtalálnád azt a személyt, aki megdobogtatja a szívedet, akibe szerelmes lennél. Hidd el, nagyon gyorsan eljön az idő, amikor azzal a fiúval találkozol, akivel szívesen együtt vagy. Amikor ez megtörténik, akkora már a szüleid sem lesznek olyan kizárólagosak, mert idősebb és komolyabb leszel. Addig is élvezd az iskolai élet minden percét! A barátkozást, azokat a kicsi és nagy bulikat, közös születésnapokat, diszkokat, amelyek az iskolában zajlanak. Hidd el, mindennek eljön a maga ideje!

Jelige: „Ibolyácska”

Kedves Bizalmas sorok! Kérlek, segíts, mert nagy a gondom. Hatedik osztályos vagyok, és szerelmes lettem egy nagyon édes srácba. Ő tavaly (5. osztályban) volt belém szerelmes, de akkor én másik fiúért rajongtam. Most rájöttem, hogy szeretem, de félek, hogy ő már engem nem. Amikor együtt vagyunk, néz és mosolyog. Legalábbis én úgy látom. Szerintem ha más lányt szeretne, akkor a fiúk nem velem piszkálnák a szünetekben. Hogyan tudjam meg, hogy szeret-e még? Mit tegyek? Segítség!

Válasz:

Sajnos így levélen keresztül nagyon nehéz véleményt mondani bizonyos helyzetekről és kapcsolatokról. Nem tudom megmondani, hogy a fiú téged szeret-e vagy valaki mást, de az biztos, hogy ha akarja, meg tudja mutatni az érzelmeit, és azt is, hogy vonzó neki valaki. Amit megtehetsz, az az, hogy te is mosolyogsz rá, amikor találkoztok, köszönsz neki, te is követed a tekintetteddel, mint ahogyan ő tette annak idején. Csak arra is számítanod kell, hogy megeshet, hogy az történt, amitől félsz, hogy már nem te tetszel neki, csalódott benned. Sajnos ez is benne van a pakliban. Valójában sok mindent megoldana, ha kihasználnátok az iskolai barátkozási lehetőségeket, és sokkal jobban megismernétek egymást, beszélgetnétek nyomás nélkül.

Jelige: „Micimackó”

Segíts, mert egy nagy gondom van! Szerelmes lettem a legjobb barátnőm testvérebe. Ez még magában nem nagy ügy, de az igen, hogy nem merem megmondani sem a barátnőmnek, sem a testvérenek, mi érzek. Mi tegyek?

Válasz:

Szedd össze a bátorságodat, és ha másnak nem, a barátnődnek mondd el, milyen helyes a testvére, hogy neked nagyon tetszik. Ha jó a barátnő, akkor nem kell félned. Milyen „legjobb” barátnő az, aki nem tudja elfogadni, hogy a barátnője szerelmes valakibe, még ha az a saját testvére is. Szerintem nagyon sok olyan a barátnő van, aki egyenesen örülne, hogy ha a testvérebe a legjobb barátnője szerelmes lenne, hisz akkor tudná, hogy a legjobb barátnője boldog, egyben pedig örülne annak, hogy a testvére milyen menő. A többit már te tedd hozzá, tetszés szerint! Egy dolgot azért tudnod kell: senki, de senki nem tud parancsolni a szívének, hogy kibe lesz szerelmes, ki lesz az a fiú vagy az a lány, aki megdobogtatja a szívet, akit közelebről meg szeretne ismerni. De azon is el kell gondolkodnod, hogy mitől is félsz valójában? Hogy kiderül, hogy a „legjobb” barátnő nem is olyan jó, mint ahogyan azt elképzelted? Mi az, ami visszatart a valómástól, ami miatt nem mersz vallani neki?! S miért ne maradhatna ez a te legtitkosabb titkod, amíg ki nem derül, hogy te is tetszel-e a testvérenek. Miért nem kérhetsz tőle segítséget? Amint átgondoltad ezeket a dolgokat, lépjél. Hogy mi fog tovább történni, az a jövő titka. De az is biztos, hogy ez a szerelem, amit érzel, fontos teszt a barátságokat illetően is.

**Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com**

TESZT

Mennyire vagy magabiztos?

Mindenki vágyik arra, hogy népszerű és közkedvelt legyen. Te vajon mennyire vagy az, és miért? Megtudod a választ, ha őszintén felelsz a kérdésekre. Minden a válasz 1 pontot, minden b válasz 2 pontot, minden c válasz 3 pontot ér.

1. Iskolába menet az úton megbámulnak az emberek.

Mit gondolsz, miért?

- a) Ragyogóan nézek ki.
- b) A járókelők mindig nézelődnek.
- c) Biztos maszatos az arcom.

2. Magyarórán megkér a tanár, hogy tarts kiselőadást.

Vállalod-e?

- a) Igen, örömmel, legalább jó jegyet szerzek.
- b) Nem merek nemet mondani, ezért elvállalom.
- c) Nem, mert lámpalázás vagyok.

3. Ha belenézel a tükörbe, elégedett vagy-e magaddal?

- a) Többé-kevésbé tetszik a látvány.
- b) Attól függ, milyen napom van.
- c) Sajnos mások csinosabbak nálam.

4. Szereted-e, ha fényképeznek?

- a) Igen, azt hiszem, fotómodell leszek.
- b) Igen, de csak ha előnyös a beállítás.
- c) Nem, mert nem vagyok fotogén.

5. Szeretsz-e a figyelem középpontjában lenni, ha ismeretlen társaságban vagy?

- a) Igen, nagyon élvezem.
- b) Attól függ.
- c) Nem, mert annál szégyenlősebb vagyok.

Értékelés

5-8 pont:

Gratulálunk, te fel vagy készülve az élet útvesztőire, hiszen már rendelkezzel az egyik legfontosabb emberi tulajdonsággal, az önbizalommal.

9-12 pont:

Lehet, hogy nem figyel rád mindenki, és nem vagy a társaság középpontja, de jó úton jársz a pozitív énkép kialakításában.

13-15 pont:

Te is arra vágysz, hogy közkedvelt légy, ehhez azonban előbb neked kell elfogadnod saját magad, mielőtt a többiektől várnád el ugyan-
ezt.

Skandináv rejtvény

Rejtvényünkben Thália ünnepét (1) és a nemzet bölcsének nevét (2) rejtettük el.

Ezt kell megfejtenetek.

	KINLÓDIK	VÉN BETŰ! A SZÓBAN- FORGÓ EGYÉN	ILLETLLEN MEGSZÓ- LÍTÁS	SZÍN MŰ	IDÉNY	NÉMET FOLYÓ	BELE- EGYEZIK
	KÉN			KERESZTŰL	OLASZ- ORSZÁG	49	
ELHIBÁZZA					TIRANA LAKÓJA HITEGET (LL=L)		
NÉMETH LÁSZLÓ		◆	DIAGONÁLIS	VÍZPARTI NÖVÉNY		KALAP KÖZEPE EJFÉL ELŐTT	
500	LÓRÁN LENKE	RÓMAI KÖSZÖNÉS	DEHOGY!	HANGTALAN JOLI	1000	LÁP SZÉLEI	
RÖVID ESEMÉNY		EME		HÓSÉG	2		
			A SZÍNÉSZET ISTENNŐJE			FÉLIKSZI!	NÉMET NÉVELŐ
			ERBIUM				AZ UKAPA IS EZ
HAMIS		KORAI				GYORSAN MŰLIK ILYEN LAP IS VAN	
FESZÍTŐ ESZKÖZ		EURÓPAI NEMZET					
	EGY		NORD	VÉS	BÉKA EGY-NEMŰI ÍRNI KEZD	DÍSZES	
	EGER ELEJE	EME		SZÉN		NÉVELŐ	
◆			◆	ÜGYIRATOT SORSZÁMOZ			RÁDIUSZ
							◆

Miről árulkodik kedvenc alvópózod?

Ahhoz, hogy jól aludjunk, megfelelő körülményekre van szükség. A szoba legyen sötét és csendes, az ágy kényelmes, az ágynemű pedig puha és jó illatú. Kell azonban még egy elengedhetetlen dolog a jó alváshoz: a tökéletes alvópóz megtalálása. Hason vagy háton szeretsz leginkább aludni?

Hason fekvés kinyújtott végtagokkal

Ha leginkább hason fekvés szeretsz aludni kinyújtott végtagokkal, akkor vezető típus vagy. Akkor érzed legjobban magad a bőrödben, ha irányíthatod. Igen impulzív személyiség vagy, nem félsz kezdeményezni, és szereted, ha minden a helyén van. Rendezett életet élsz, mivel nem szereted a meglepetéseket, mindent jó előre megtervezel. Bármit rád bízhatnak, betartod az ígéreteidet, kitartásodnak köszönhetően pedig képes vagy mindent elérni.

Hason fekvés, felhúzott térddel

Ha hason fekvés alszol, de az egyik lábadat felhúzod, akkor kissé kiszámíthatatlan, szeszélyes, lobbánékony vagy. Hamar megsértődés és gyakran beleszópsz olyan kalandokba, amelyekbe nem is szeretted volna. Nagyon gyakran változik a hangulatod, és sokszor képtelen vagy döntést hozni. Ennek ellenére békére és nyugalomra vágysz, mindig alaposág jellemző, és törekszel a stabilitásra.

A LEGGYAKORIBB ALVÁSI TESTHELYZETEK

Magzatpóz

Talán nem meglepő, hogy az emberek nagy része ebben a pózban szeret aludni. Ilyen helyzetben élünk az anyaméhben, így érezzük magunkat kényelemben és biztonságban. Ha te is szeretsz csecsemő módra összegömbölyödni, valószínűleg nagyon érzékeny vagy, és nagy az esély rá, hogy művészi képességekkel is rendelkezel. Mások előtt keménynek és erős személyiségnek mutatod magad, belül azonban nagyon is érzelmes és kissé bizonytalan vagy. Tartasz az ismeretlen emberektől, nem érzed magad jól nagyobb társaságban, általában félnék és visszahúzó vagy.

Oldalt fekvés kissé behúzott térdekkel

Ez a póz kissé hasonlít a magzatpózhoz, ám ebben a helyzetben nem gömbölyödsz össze, csupán oldalt fekszel, és kissé behajlítod

a térdedet, könyököd. Ha így szeretsz aludni, nyugodt és megbízható személyiség vagy. Bátorság jellemző, és nem könnyű téged megbántani. Mindig magabiztosan tekintesz a jövő felé, még a szürkébb, szomorkásabb napokon sem hagyod magad elkedvetleníteni. Szinte mindig mosolygatsz, és nem hagyod, hogy legőzzenek a nehézségek.

Háton fekvés

Ha a hátadon szeretsz leginkább aludni, a végtagjaidat pedig kinyújtod, akkor alapvetően pozitív személyiség vagy, és élvezed az életet. Hozzászoktál, hogy mindig a társaság közepontjában vagy, szeretsz beszélgetni, a magányt nehezen viseled. Kitartó, sőt gyakran makacs vagy, de mindig racionálisan gondolkodsz. Mindig igazat mondasz, és erős személyiség vagy. Lehet rád számítani, megbízható vagy.

Nekem semmit sem szabad?!

Hányszor, de hányszor végződik a szüleiddel folytatott vitád ezekkel a szavakkal! Ugye nagyon sokszor azt érzed, neked csak kötelességeid vannak, s csak veszekedés vagy hosszantartó kunyerálás után éred el azt, amit szeretnél.

Pontban 11-kor itthon légy!

Hivatalosan 18 éves korodig megszabhatják a szüleid, meddig és hova engednek el. Persze azért ebben az esetben is érdemes puhítani őket. Érd el, hogy bízzanak benned: ha elengednek valahova, mindig a megbeszélte időre menj haza. Talán ha van alkalmuk más szülővel is beszélgetni, kiderülhet, hogy ők végül is egészen engedékenyek. Ha bebizonyítod,

hogy e tekintetben mennyire megbízható vagy, ők is bátrabban mernek majd elengedni.

Ebben a ruhában nem mehatsz el itthonról!

Hát bizony, ebbe a témába beleszólhatnak a szüleid. Próbáld felvilágosítani őket a legújabb divatról. Ha megmutatsz nekik néhány divatlapot, láthatják, hogy nem kihívó vagy, csak divatos. Ha a nagyi esetleg modernebb, vond be őt is! Egy másik lehetőség: kérd meg egyik tanárodat, hogy a következő családlátogatáson mondja el a szüleidnek, hogy a lányok mostanában így öltözködnek és ez teljesen természetes.

Tedd már végre le a telefont!

Szüleid megtilthatják a telefonálást. Valószínű ezt csak akkor teszik, ha a számla túl magas. Ne telefonálgass többet, mint amennyit saját zsebpénzedből ki tudnál fizetni. Ha lehet, beszélj a barátokkal személyesen, ha tudsz, e-mailezz a suliból, vidékre pedig küldj leveleket. Ha te is visszafogod magad, szüleid sem fognak problémázni.

Trendi hajviselet lányoknak, fiúknak

Lányoknak egyenes haj, a hossza bátran változtatható

Aszimmetrikus fiúfrizúra

Óvjuk egészségünket C-vitaminnal

Ma már szinte minden iskolás gyermek tudja, hogy mi az a C-vitamin, de ez nem volt mindig így

Szent-Györgyi Albert 91 évvel ezelőtt, 1928-ban felfedezett egy addig ismeretlen vegyületet a mellékvesében, melyet azután sikeresen a paprikából is kivont. Később ezt nevezték el C-vitaminnak.

C-vitaminnal – egymástól függetlenül – Szent-Györgyi és Tillmans. Szegeden dolgozták ki a C-vitamin-gyártás módszerét, majd 1936-ban Reichstein és Grüssner kidolgozta a gazdaságosan előállítható C-vitamin-szintézist, mely a mai

Szent-Györgyi Albert Szegeden kutatott

Kedvenc vitaminunknak van egy másik neve, ez az aszkorbinsav. Az emberi szervezet képtelen az aszkorbinsav előállítására, így azt táplálékkal kell bevinnünk szervezetünkbe. Ha ez nem történik meg, hiánytünetként vérzékenység, ínysorvadás, izombántalmak, lassú sebgyógyulás, a fertőzésekkel szembeni fogékonyság és gyulladáskialakulása figyelhető meg.

Hogy mire jó a C-vitamin? Fokozza szervezetünkben az immunrendszer működését, növeli a fehérvérsejtek számát, melyek szembezárnak a testünket megtámadó kórokozók, és fokozza a fehérvérsejtek működését. Jelentősen csökkenti a nátha tüneteit. Elősegíti a koleszterinszint csökkenését, így csökkenti a szívinfarktus kockázatát. Serkenti a vas felszívódását, enyhe hashajtó hatású, véd a szürke hályog ellen, erősíti az adrenalin hatását, aktívan részt vesz a köztes anyagcserében, és még sok más pozitív hatása van.

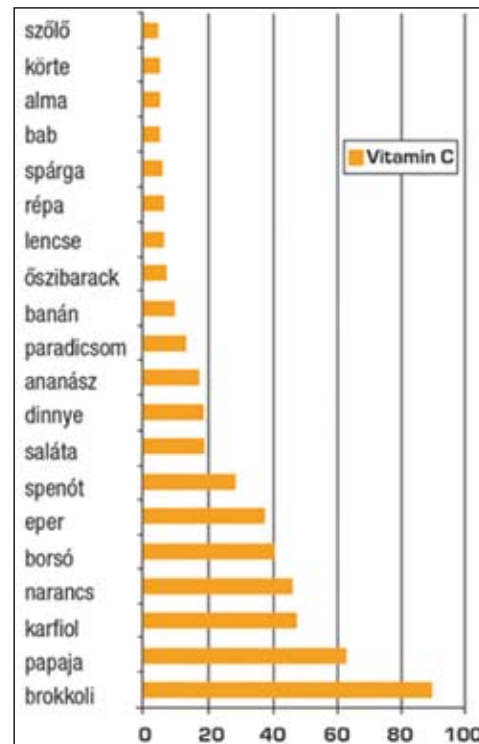
A C-vitamin története

1912-ben igazolták tengerimalacokon, hogy a skorbut egy hiánybetegség. 1920-ban nevezték el C-vitaminnak azt az anyagot, melynek csak a hiányával voltak tisztában. Szent-Györgyi Albert rátalált egy ismeretlen eredetű anyagra a mellékvesében, 1928-ban hexuronsavnak nevezte el, majd Szegeden kivonta ezt az anyagot a pirospaprikából. 1932-ben azonosította a hexuronsavat a

napig használatos. A C-vitamin talán az egyetlen olyan anyag, melynek szedése annyi előnnyel jár, hogy felsorolni is nehéz. Valóban csodaszor.

Az emberi szervezet nem képes előállítani ezt a vitamint, ezért táplálkozással kell a szervezetünkbe juttatni. A felnőtt, egészséges embereknek ajánlott vitaminmennyiség naponta 60-65 mg, de a beteg embernek 200 mg-nál is többet érdemes a szervezetébe juttatnia.

Túl lehet adagolni a C-vitamint? – kérdezik sokan. Nem lehet, mivel a szervezet számára felesleges mennyiség kiürül, de tudni kell, hogy a túlzásba vitt fogyasztása egyebek között emésztőrendszeri panaszokat okozhat.

Miben van a legtöbb C-vitamin?

Tudod-e, melyik gyümölcsben található a legtöbb C-vitamin? A számunkra szinte ismeretlen acerola, más néven barbadoszi cseresznye tartalmazza a legtöbb C-vitamint, 1677 mg/100g-ot. Második helyen áll a homoktövis (695 mg), ezt követi a csipkebogyó (426 mg). A legkevesebb a szőlőben, az almában és a körtében van: 100 grammban csupán 5 mg C-vitamint viszünk be velük a szervezetünkbe.

És melyik zöldségekben található a legtöbb C-vitamin? 100 gramm petrezselyemben 133 mg, a zöld chilipaprikában 240 mg C-vitamin van, ezek a vitaminban leggazdagabb zöldségek. Az egyébként hasznos ásványi anyagokban bővelkedő bab, borsó és lencse viszont semennyi C-vitamint nem tartalmaz.

Nem csak a citrusfélék gazdagok C-vitaminban

Szabadságért kiáltott a magyar nép

Mit ünnepelünk március idusán?

Március 15-én az 1848–49-es szabadságharcra emlékezünk. Történelmünk meghatározó része ez. 1848 tavaszának változásait Magyarországon a reformkor két évtizede előzte meg, a polgári átalakulást, a korhadt, feudális világ „lecserélését” mégis egy napnak, 1848. március 15-ének szokás tulajdonítani. Ugyanakkor az események láncreakciójában Magyarországot nemcsak Palermo és Párizs, de Bécs forradalmi is megelőzték, a hangulatot a nyugati hírek tüzelték föl. De amíg például a francia fővárosban barikádok és hullahegyek emelkedtek, Bécsben pedig Latour gróftól lámpavasra húzták, addig a mi forradalmunk teljesen vértelen volt. Nézzük meg, mit értek el azon az esős márciusi napon Pest és Buda ifjai, miközben ugyanabban az időben az ország honatyái Pozsonyból Bécsbe indultak, hogy a reformokat törvényes keretek között keresztülvigyék.

Forradalmi hangulat

„Világosan láttam, hogy Európa naponként közeledik egy nagyszerű, erőszakos megrázkódtatáshoz” – írta Petőfi 1846–1847-ről, majd „egyszerre leszakadt az ég a földre, jelenné lett a jövő. ... a forradalom kitört Olaszországban!” – utalt a mérföldkönek tekintett szicíliai eseményekre. Mint ismeretes, a svájci polgárháború mellett az 1848. január 12-i palermói forradalom indította el a láncreakciót, amely a népek tavaszához vezetett; ekkorra már Magyarországon is általános lelkesedés volt tapasztalható a reformok mielőbbi véghezvitelét illetően.

Az 1848. február 23-i párizsi forradalom híre Tolnában érte Petőfit. Az éppen rokonlátogatáson lévő költő szinte rohamtempóban ment Pestre, ahol meglepetésére semmi történés nem várta, ehelyett mindenki tőle várt valamit. Március 11-én a radikális ifjakat és liberális nemeseket is tömörítő Ellenzéki Kör gyűlésén Irinyi József és Jókai Mór megírta a tizenkét pontot. A pontokba szedett követeléseket az ifjak a

március 19-i József-napi nagyvásáron tervezték szétosztani a Pest melletti Rákos-mezőn összegyűlték között, amire Kossuthék is áldásukat adták. Petőfi naplója szerint ezen alkalomra írta új költeményét, a Nemzeti Dalt – ekkor még nem sejtette, hogy történelmet ír vele. Az Ellenzéki Kör 14-i gyűlését a befutó bécsi hírek zavarták meg. A március 13-án a császárvárosban kitört forradalom nagy megdöbbenést keltett az akkor 160 ezer lelket számláló ikervárosok, Pest-Buda értelmiségei között: miként lehet az, hogy az abszolutizmus fellegvárában egyszer csak elűzték a régi rend ikonját, Klemens Metternichet, míg Magyarországon a több éves készülődés ellenére sem történik semmi?

Táncsics Mihály Mihajlo Stančičként született – anyja szlovák, apja horvát nemzetiségű volt

Több sem kellett a március 14-én gyülekező fiataloknak: eldöntötték, hogy már másnap a tettek mezejére lépnek. A konkrét terv a sajtószabadság azonnali megteremtése volt, aminek okát, sürgősségét Petőfi fogalmazta meg: „Van olyan együgyű, ki azt képzelje, hogy szabad sajtó nélkül lehet bármely nemzetnek szabadsága?” A márciusi ifjak nagy izgalommal tértek haza 14-én este. Maga Petőfi az éj nagy részét ébren töltötte feleségével, Szendrey Júliával a másnapi tervekről tanakodva.

István főherceg, nádor és Kossuth Lajos megérkezése Bécsbe 1848. március 15-én

A 12 pont

Mit kíván a magyar nemzet. Legyen béke, szabadság és egyetértés.

1. Kivánjuk a' sajtó szabadságát, censura eltörlését.
2. Felelős ministeriumot Buda-Pesten.
3. Évenkénti országgyűlést Pesten.
4. Törvény előtti egyenlőséget polgári és vallási tekintetben.
5. Nemzeti őrsereg.
6. Közös teherviselés.
7. Urbéri viszonyok megszüntetése.
8. Esküdtszék. képviselőt egyenlőség alapján.
9. Nemzeti Bank.
10. A' katonaság esküdjék meg az alkotmányra, magyar katonáinkat ne vigyék külföldre, a' külföldieket vigyék el tőlünk.
11. A' politikai statusfogyók szabadon bocsáttassanak.
12. Unio.

Egyenlőség, szabadság, testvériség!

Fillinger vagy Pilvax?

A nagy nap reggelén 6 óra tájban indult el Petőfi a ma Pilvaxnak nevezett kávéházba, amely akkoriban üzemeltetője után a Fillinger-kávéház nevet viselte (Pilvax később vette át a kávéház vezetését). Petőfi – aki még postáját is oda rendelte – pedig egyszerűen csak „az ifjak kávéháza”-ként emlegette a szimbolikus helyet. Petőfi már odafelé összefutott a márciusi ifjak egyikével, Vasvári Pállal. A fiatal történést előreküldte Jókai lakására, hogy hamarosan ott találkozzanak. A kávéházban Petőfi szokásosan csak politizáló ifjakat talált, majd Bujovszki Gyula ügyvédet maga mellé véve elindult Vasvári után. Jókai lakásán föl-alá járkáltak a szobában, amikor Vasvári Petőfi sétabotjával hadonászva – nem tudván, hogy az kihűzha-

A forradalom fő szimbólumai

Laborfalvi Róza színésznő egy csók kíséretében nagy kokárdát adott az író Jókainak március 15-én este

tó – annak szuronyát a szoba nyugati falába „lőtte”. A négy márciusi ifjú úgy érezte: eljött a cselekvés ideje.

A cenzori engedély

A jel után Petőfi, Jókai, Bujovszki és Vasvári elindultak a kávéház felé. Ott az összegyűlt, immár népes ifjúság előtt Jókai felolvasta a 12 pontot, Petőfi pedig elszavalta a Nemzeti Dalt, amely elsöprő sikert aratott. Elhatározták, hogy maguk köré gyűjtik az ország akkor egyetlen egyetemeken működő pesti Tudományegyetem hallgatóit. Az orvosi, jogi és mérnöki karokat végigjárva már szinte a teljes egyetemi hallgatóságot a tömegben tudhatták. Ekkor került sor a forradalmi nap talán egyetlen tettegességgel fajúló incidensére: az orvosprofesszorok egyike fennhangon tiltotta el hallgatóit a Petőfiékhez való csatlakozástól, mire az oktatót felpofozták. Jókai minden állomáson felolvasta a csak „proclamatio”-nak hívott 12 pontot, amit Petőfi Nemzeti Dalának elszavalása követett. Az „esküszünk”-fordulatot pedig kórusban harsogta minden alkalommal a percről percre növekvő tömeg.

Az óra reggel 10-et mutatott, mikorra összegyűjtötték az egyetemistákat. Hamarosan megérkeztek Pest legnagyobb teljesítményű nyomdája, a Landerer és Heckenast elé.

Pesten a nyomdatulajdonos Landerer Lajos az előző napi hírek alapján érezhetett valamit, mert háromszoros papírmennyiséget készített elő március 15-ére a Hatvani (ma: Kossuth Lajos) és a Szép utca sarkán lévő üzemébe. Összehívta a német, cseh és morva szakmunkásait, majd utasításba adta, hogy ha a forradalmárok sokan vannak, engedjenek, de ha nem, akkor verjék ki őket. Ám a Petőfiék vezette emberáradat az előbbi kategóriába tartozott. Ekkorra 5–20 ezer főre nőtt a nyomda elé érkező tömeg létszáma.

A sokaság Jókait, Vasvárit, Petőfit és Vidátsot nevezte ki küldöttnek, akik a 12 pont és a Nemzeti Dal kinyomtatását követelték Landerertől. „Lehetetlen, nincs rajta a cenzori engedélyezés” – felelte a protokollt betartva a nyomdász. A fiatalok nem tudtak mit tenni, mire Landerer törtéte meg ismét a kínos csendet: odasúgta nekik, hogy foglaljanak le egy sajtót. Ezen felbátorodva Irinyi József (a gyufa feltalálójának, Jánosnak a bátyja) rátette a kezét az egyik gépre és kijelentette: „ezt a sajtót a nép nevében lefoglaljuk”. Mire Landerer pilátusi öngazolással mondván: „erőszaknak ellent nem állhatok”, az irodájába záratta magát.

Rabok voltunk mostanáig

A nyomda délig több ezer példányban ontotta a már németre is lefordított 12 pontot és a Nemzeti Dalt, miközben a tömegnek lelkesítő beszédek tartottak az ifjak. Gyűlést hirdettek 15 órára a Nemzeti Múzeum terére, majd hazamentek ebédelni – ez szintén a vértelen március 15. példa nélkülségét jelzi.

Nem enged a negyvennyolcból!

Hallottad már ezt a szót? Akkor használjuk, ha valaki nem hagyja a maga igazát, nem tágít elhatározásától, ragaszkodik elveihez, követeléseivel. Alapjában véve 1848-hoz kötődik, először azokra a politikusokra vonatkoztatták, akik a forradalom leverése után is ragaszkodtak a követelésekhez, a teljes függetlenedéshez, később pedig kiterjesztették mindazokra, akik akaratosak, elvhűek, és nem változtatják véleményüket.

A szakadó eső ellenére 10 ezer fős tömeg gyűlt a Múzeum elé, amely az egyetlen emblematikus hely volt aznap, ahol Petőfi nem szavalta el a Nemzeti Dalt. A tömegből már ekkor kiáltások hallatszottak: „Budára! A Helytartótanáchoz! Nyitassuk meg Táncsics börtönét!”. Sikerült kieszközölni, hogy a bírósági ítélet nélkül fogva tartott Táncsics (Stancsics) Mihály szabadlábra helyezését elrendelje a tanács. Táncsicsot felesége, Seidel Teréz lepte meg a hírrel: „nincs többé cenzúra” – a magyar állam tulajdonába ismét visszakerülő József-kaszárnya egyik szobájába belépve.

A Nép könyve és a Józan ész c. munkáiért letartóztatott Táncsics kocsija elől a sötétedés miatt már fákllyákkal menetelő tömeg kifogta a lovakat és maga húzta el a házaspárt a Vár-

Than Mór, a szabadságharc festője

negyedből a hajóhídon át a pesti Nádor-fogadóba.

Ünneplés, szerelem, harag

Március 15-én este a lelkes forradalmárok előtt világos volt: ezt a napot meg kell ünnepelni. A kor szokásaihoz és lehetőségeihez híven ez egy színelőadás meglátogatását jelentette. A Nemzeti Színház aznap esti programjában szereplő Anton Hocebo: Benyovszky, avagy a kamcsatkai száműzöttek nem lett volna méltó a forradalmi napra, így az ifjak rávették Bajza József főrendezőt, hogy inkább nemzeti drámánkat, a Bánk Bánt játsszák aznap.

Az este 6-kor kezdődő műsor színészei kokárdában jelentek meg, a darab során felváltva ment az előadás és énekelte a tömeg Hunyadi László áriája, a Rákóczi-induló és a Marseilles mellett a Nemzeti Dalt, a Szózatot és több népdalt is. A dráma tetőpontján jöttek meg Petőfiék – ám Táncsics Mihály nélkül. A Gertrudist játszó volt szépségkirálynő, Laborfalvi Róza ekkor egy nagy kokárdát adott Jókainak, amit egy teatrális csók követett. Ezzel is a kor konvencióit sikerült áthágni, hiszen az intézetben nevelkedett Laborfalvi, harminc fölötti, hajadon színésznőként nem volt méltó egy nemesi származású, 23 éves íróhoz a XIX. században. Mi sem mutatja ezt jobban, mint hogy Jókait ezután nemcsak a családja tagadta ki, de Petőfi is.

Az előadás végén, este 9-kor már polgárőrök ügyeltek a rendre az utcákon: a forradalom győzött. 1848. március 15-e vértelensége ellenére a maga nemében forradalom volt, kiharcolt eredményekkel. Később azonban, mint tudjuk, fordult a kocka, és a forradalmat leverték.

CÍMOLDALUNKON Than Mór festménye látható: A magyar főserg visszafoglalja a budai várat a császáriaktól

Meghallgathatod Kossuth hangját

Az Országos Széchényi Könyvtár Zeneműtára őrzi azt a két fonográfhangert, melyekre Kossuth Lajosnak az aradi vértanúk emlékműve felavatására szánt ünnepi beszédét rögzítették. A történelmi hangfelvételt két pesti vállalkozó, Felner Károly és Barna Tivadar készítette 1890. szeptember 20-án Torinóban. A keresőbe csak a következőket kell beírnod: <http://mek.oszk.hu/kiallitas/kossuthhangja/html/nyito.htm>

Fecskepárbeszéd

Egy fecskecsapat vonul az égen Afrika felől, amikor megelőzi őket egy sugárhajtású repülő.

- Ennek milyen sürgős a dolga! - mondja fejszóvalva az egyik fecske.
- Na hallod, hiszen ég a feneké!

Hajhúzódsi

Apuka nyakába veszi kislányát. Amikor azonban a gyerek már jó ideje a haját húzogatja, rászól:

- Kislányom, hagyd már abba, fáj, ha húzod a hajam. Mire a gyerek duzzogva:
- Jó, akkor nem keresem tovább a rágógumimat.

Szó szerint

- Van zsebszámológéped?
- Nincs, de fejből tudom, hány zsebem van!

Tanmese

A kis béka elmegy a jósnőhöz. A jósnő azt mondja:

- Nemsokára találkozni fogsz egy nagyon szép lánnyal, aki majd mindent tudni akar rólad.
- Valóban? És ugye, egy partin fogunk találkozni? - kérdezi a béka.
- Nem, hanem a biológiaórárn.

Gyakorlott

Egy hosszú repülőút közepén az egyik frissdiplomás pilóta elkezd rémülten ordítozni:

- Ó, Istenem! Nézd azt a jelzést! Kifogyott az üzemanyag! Mindannyian szörnyet fogunk halni!
- Te buta, ez a lámpa csak azt jelzi, hogy halnak minket az utasok...

Pistike poénja

Matekórán a gyerekek az emeletes törtekről tanulnak. Pistike elmélyülten rajzol a füzetébe.

- Pistike! Mit csinálsz? - kérdezi a tanár.
- Lépcsőt rajzolok az emeletes törteknek.

Feledékeny bűvész

A gyengén produkáló, ráadásul feledékeny bűvész leszól a nézőtérre:

- Nincs valakinél véletlenül egy tojás? Mire egy ingerült hang:
- Ha lenne, már régen magához dobtam volna.

Tűzijáték

A férj megrázza alvó felesége vállát.

- Ébredj fel és öltözz! Ég a ház!
- Szerinted mit kellene felvennem?

Személyleírás

A rendőrségi ügyeletes megkérdezi a feljelenőtől:

- Le tudná írni a támadóját?
- Igen. Középmagas, és hegyes szakállt viselt. Mire az ügyeletes visszakérdez:
- Férfi vagy nő?

Esős poén

- Te, Lajos, tudsz arról, hogy beázik a kocsid teteje?
- Tudok.
- És ez mindig így van?
- Á, dehogya, csak ha esik az eső.

Ismeretlen a városban

- Elnézést, ne haragudjon, az állomást keresem...
- Nem haragszom, keresse!

Érettségim

- Mi volt előbb, az első vagy a második világháború?
- A második!
- Na ne vicceljen, miért?
- Ja, azt hittem, beugrató kérdés volt...

Vizsga

- Szöke nő vizsgázik. Kérdés:
- Ha a 20. század nagy gondolkodói közül beszélhetne valakivel, legyen az akár élő, akár halott, ki lenne az? Válasz rövid gondolkodás után:
- Az élő...

Micsoda szerencse!

- Doktor úr, ha leveszi a gipszet a kezemről, tudok majd zongorázni?
- Ó, hogyne!
- De jó, eddig ugyanis nem tudtam!

Könyvtárban

- Visszahoztam a könyvet - mondja Ághegyiné.
- Na és hogy tetszett? - kérdezi a könyvtáros.
- Olyan unalmas volt, hogy bele se kezdtem...

Kire üt?

- Az iskolai előadáson odahajol az egyik szülő a másikhoz:
- Maga szerint az a gyerek a bal oldalon fiú vagy lány?
- Fiú.
- Honnan tudja olyan biztosan, ön az apja?
- Nem, az anyja.

Békejobb

- Jenő, azonnal béküljünk ki!
- Ugyan miért?
- Mert különben nem tudnék veled megint összeveszni.

Két tojás

- Képzeld, van két ikerlányom!
- Ez nagyszerű. Hogyan különbözteted meg őket?
- Az anyajegyük alapján. A barnának a jobb kezén, a szőkének a bal kezén van az anyajegy.

Kis hajó

- Apa, az ott egy halászhajó?
- Nem, kisfiam, az egy jacht.
- És hogy kell írni, jével vagy ipszilonnal? És hával vagy céhával?
- Ha jobban megnézem, mégiscsak halászhajó.

Magas, de jószívű

- Egy magas ember a moziban így szól a mögötte ülő kisfiúhoz:
- Látsz tőlem, fiam?
- Nem.
- Ne is törődj velem! Majd ha látod, hogy nevetek, nevedes te is!

Egy kis számtan

- Irigy gyerektől kérdezi a tanító néni:
- Van hat almád, elkérek belőle kettőt, hány almád marad?
- Hat.

Figyelmes eladó

- Bemegy a vevő a pékségbe:
- Jó napot kívánok, kérek egy kenyeret!
- Nincs.
- Akkor öt zsemlet.
- Az sincs.
- Kifli van?
- Nincs.
- A vevő bosszúsán elindul kifelé. Az eladó barátságosan utánaszól:
- Uram, elfelejtettem mondani, hogy perez sincs.

Kérdezz, felelek!

Eredetileg mit tartott két, ma hiányzó kezében a milói Vénusz?

– A balban almát tartott, a jobbal pedig a ruhája szélét emelte föl.

Ki készítette az első konzervet?

– 1790-ben Napóleon szakácsa, François Appert (üvegben).

Ki találta fel a szaxofont?

– Adolph Sax belga hangszerkészítő, 1842-ben.

Melyik a legrégebb európai lobogó?

– A dán (1219), piros alapon fekvő fehér kereszttel.

Ki volt Hübele Balázsa?

– Irodalmi alak, Arany László Délibábok hőse című művének főszereplője.

Melyik az egyetlen színesfém, amit már az ókorban is ismertek, és amely egy ország nevét kapta?

– A réz. Latinul cuprum, görögül küprosz, vagyis: Ciprus.

Melyik a legnagyobb édesvízi emlős?

– A víziló.

Mi a szélszörpök?

– A neve megtévesztő, mert valójában sivatagi pók (rovarpók), amelynek kilencszáz faja ismert.

Hányféle rigófaj létezik a Földön?

– Több mint háromszáz.

Melyik a világ legkisebb köztársasága?

– San Marino, mindössze 61 négyzetkilométer a területe.

Van-e olyan hal, amelynek mindkét szeme a bal oldalán helyezkedik el?

– Igen, a rombuszhal.

Mennyit tud repülni a kazuár?

– Semennyit. Ez a nagy testű ausztráliai madár egyáltalán nem tud repülni.

Miért hot dog a hot dog?

– A kifejezés magyarázata nem éppen szalonképes. A hot dog angolul forró kutyát jelent, az elnevezés onnan ered, hogy az amerikaiak forró kutyaurülékhez hasonlították az annak idején újdonságnak számító, kiflibe tömött főtt virslit.

(D-v)

SZÓLÁSMAGYARÁZAT

Pálcát tör valaki felett

Ez a németből fordított szólásmondás csak az utóbbi időben honosodott meg nyelvünkben. Jelentése: kedvezőtlen, lesújtó ítéletet mond valakiről. A szólás egy régi német jogszokásban gyökerezik. A halálra ítéltet kivégzése előtt még egy ünnepélyes kihallgatásra a bíróság elé vezették. Ekkor hirdették ki előtte az ítéletet véglegesen, majd a bíró egy fapálcát háromfelé tört, s azt ezekkel a szavakkal dobta az ítélt lábai elé: „Segítsen Isten, én nem segíthetek rajtad.” Végül átadták a halálra ítéltet a hóhérnak, aki végrehajtotta az ítéletet. A pálcát eltörése eredetileg azt jelentette, hogy a büntetőeljárásnak vége, az ítélet végleges.

Kvíz

1: Hova kéne menni pulykakakast venni az ismert dal szerint?

Badacsonyba Debrecenbe pulykafarmra

2: Hogy nevezik a kutyákból vagy farkasokból összeverődött csoportot?

falka banda team

3: Melyik szent nevét viseli az éjszaka világító bogár?

Szent János Szent Ferenc Szent Péter

4: Melyik hangszernek ugyanaz a neve, mint egy növénynek?

gordonka orgona oboa

5: Milyen gesztenye egy növénynev?

durva szolid vad

6: Hogyan nevezik a fejtörőkben egy sorozat valamilyen szempontból kilógó tagját?

tyúktojás verébtojás kakukktojás

7: Milyen lázunk lehet fellépés előtt?

villany mécses lámpa

8: A lónak négy lába van, mit csinál mégis a közmondás szerint?

megbotlik megfordul elfárad

9: Kik férnek el kis helyen a mondás szerint?

sok szerencsés ember sok türelmes ember sok jó ember

10: Kit vagy mit érnek hamarabb utol, mint a sánta kutyát?

a kocogót a hazug embert a villamost

11: Mi nélkül nincsen rózsza a közmondás szerint?

virág levél tövis

12: Mitől nem esik messze az alma a közmondás szerint?

a magjától a héjától a fájától

Találós kérdések

Döngicsélve körbeszállok,
virágorra rátalálok.

Összegyűjtöm, szedem néked
így eheted majd a mézet.

Háló nélkül halászik,
kéményeken tanyázik.

Elköltözik, ha fázik.

Nincsen hangom, nem beszélek,
tisztá vízben vígan élek.

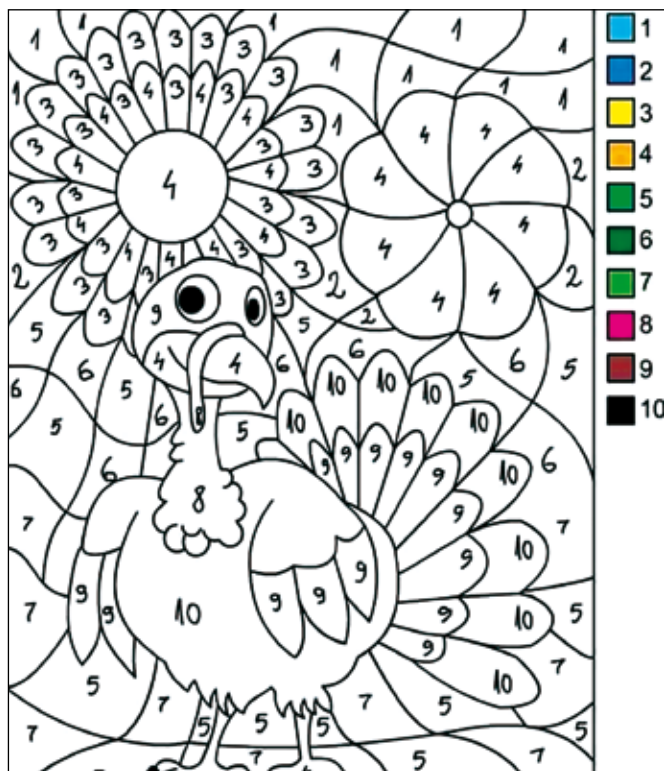
Bokrok alján meghúzódok,
kerek levél mögé bújok.

Lila szirmaim kibontom,
elárul majd az illatom.

Rügyet, falevelet rágok,
négyévenként kárt csinálok.

Él egy állat erdőn, réten,
bezárja a házat télen.

Kimegy, hogyha itt a tavasz,
mégis, félig otthon marad.

(Megoldás:
Találós kérdések: méhecske, golyva, hal, ibolya, cserébogár, csiga,
Kvíz: Debrecenbe, falka, Szent János, vad, kakukktojás, lámpa,
megbotlik, sok jó ember, a hazug embert, tövis, a fájától)

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Kiszebábégetés a helyes válasz idei hetedik számunk nyereménykérdésére. A kiszebábu egy szalmából készült bábu, mely általában egy leányt ábrázol. A télűzéshez, a tavasz eljövételének ünnepéhez kapcsolódó népszokás kelléke. Úgy zajlik, hogy a gyerekek készítenek egy bábót, az úgynevezett kiszebábót, kivonulnak az utcára, és elégetik a bábót, miközben télűző rigmusokat kiabálnak (például: Haj, ki kisze haj, kivisszük a betegséget, behozzuk az egészséget, haj kisze haj), és zörgetik a zajkeltő eszközöket, dudákat, sípokat, dobokat. A télűzés igencsak hangos módja ez. A helyes megfejtést beküldők közül a szerencse **Szalai Patrícia**ra, a **palicsi Miroslov Antić iskola hetedikesére** mosolygott. Könyvjutalmát a jövő hónap elején postázzuk. Most pedig jól nézzetek meg e heti számunk nyereménykérdését! Ha jártatok ilyen helyen, könnyen rájöttök, miről van szó, de ha nem,

lehet, fejtörést okoz. Kérdésünk az, milyen sportlétesítményt mutat a fotó. Annyit elárulunk, hogy ezt a gyönyörű pályát nemrég adták át Törökbecsén.

Ha rájössz a válaszra, ne sokat tétovázz, küldd el mielőbb címünkre, és ajándékköny-

vet nyerhetsz! Megfejtéseket március 19-ig várjuk. **Levélcímnünk változatlan: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad,** e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs

Kérjük, a nevetek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a lakcímet is!

Felhívás a XXV. Kálmány Lajos Népmesemondó Versenyen való részvételre

Kálmány Lajos (1852–1919), vidékünk első néprajzkutatója, a modern magyar folklórtudomány egyik megalapozója halálának és Czérna Miklós (1919–2013) oromhegyesi mesemondó, a Népművészet Mestere születésének 100. évfordulója alkalmából, valamint a II. Rákóczi Ferenc-emlékévé és a 2019 a külföldi magyar gyerekek éve program jegyében a Zentai Önkormányzat és a Zentai Városi Könyvtár huszonötödik alkalommal rendezi meg a Kálmány Lajos népmesemondó versenyt, amelynek elődöntőit május elején öt körzetben: a Bánságban (Muzslya), Nyugat-Bácskában (Bácskertes), Közép-Bácskában (Temerin), Észak-Bácskában (Hajdújárás) és a Tisza mentén (Zenta), döntőjét pedig 2019. május 25-én délelőtt 9 órai kezdettel a Zentai Művelődési Házban rendezzük meg. A jelentkezők az alábbi kategóriákban mutatkozhatnak be:

1. Előadóművészi kategória: egy népmese előadása.

Korcsoportok:

a) óvodás korosztály, b) 7–10 éves korosztály (kisiskolások), c) 11–14 éves korosztály (felsős diákok), d) 15–18 éves korosztály (középiskolások), e) a felnőttek korosztálya.

2. Néprajzi (népmesegyűjtő) kategória: egy vagy több napjainkban hallott népmese rögzítése, illetve leadása lejegyzett és hangzó vagy videóanyag formájában. A zsűri nagyra értékeli a saját gyűjtésű népmese elmondását is.

3. Képzőművészeti kategória: a Pingált szobák című, Kálmány Lajos által Egyházaskéren, Borbély Mihálytól gyűjtött népmese illusztrálása bármely képzőművészeti technika alkalmazásával. Az ajánlott népmese forrása: Katona Imre – Bori Imre – Beszédes Valéria (szerk.): Pingált szobák. Borbély Mi-

hály meséi. Kálmány Lajos gyűjtése. Forum Könyvkiadó, Újvidék, 1976. 44–56. A mese letölthető a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet honlapjáról is:

http://adattar.vmmi.org/fejezetek/490/01_mesek_es_rokonnemuek.pdf

A körzeti versenyek résztvevői a kísérelőkkel a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. és a Magyar Nemzeti Tanács támogatásával egész napos ingyenes Tisza menti kiránduláson és a zentai döntő ünnepélyes eredményhirdetésén vehetnek részt.

Jelentkezni az alábbi címre lehet: Thurzó Lajos Művelődési-Oktatási Központ, 24400 Zenta / Senta, Posta utca 18. Bővebb felvilágosítás a 024/811-266-os telefonszámon kapható. A jelentkezési lapon kérjük feltüntetni: 1. a versenyző teljes nevét, 2. születési évét és korcsoportját, 3. levélcímet és telefonszámát, 4. a versenykategóriát, 5. az elmondásra kerülő népmesék címét és 6. a felkészítő személy nevét, elérhetőségét.

Jelentkezési határidő: 2019. április 18.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság Autonóm
Tartomány

Magyar Nemzeti
Tanács

Vajdasági magyar
gyermeklap

- Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyósámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs